STUDIJSKA BIBLIOTEKA

LJUBLJANA

Št. 306 — V Trstu, v torek, 28. decembra 1926. — Posamezna številka 30 stot. — Leto LI

List izhaja vsak dan [illegible] nedeljo. Naročnina: za 1 mesec L 8.—, 3 mesece L 22.— [illegible] celo leto L 75.—, v inozemstvo mesečno L 6.50 več. — Posamezna [illegible] 30 stot. — Oglasnina za 1 mm prostora v širokosti 1 kolone [illegible] za trgovske in obrtne oglase 75 stot., za smrtnice, zahvale, poslanice [illegible] L 1.20, oglase denarnih zavodov L 2.— [illegible] oglasi: 30 stot. za besedo, najmanj L 3.

EDINOST

Uredništvo in upravništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne „Edinost". Podurednistvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Slike z božičevanja

Angelsko petje je bilo razgrnilo božični sveti mir nad našo deželo. Hiša, srce, duša se topi v prazničnem vzvišenem zadovoljstvu. In vzdignil sem se v duhu nad to našo ljubljeno deželo, v kateri prebiva naš nadvse ljubljeni rod. Bila je pod menoj kot na dlani, v Božič potopljena, ta naša majhna deželica, da se je blestel iz temine hkrati kraški kamen in krnski pa kaninski sneg in je ležala v temi kot skrivnost črna vsa Trnovska planota tja do Idrije in se raztezala dalje, vedno dalje preko Postojne in Istre do morja, katerega ogromen šum je segal do mene.

In moje oko se je spremenilo v lečo. Z njo sem paral strehe nad skritimi ljudmi in temo nad gozdovi, pognal sem se po dolinah in njenih bregovih. Moja misel je neprestano letela in čustvo, razpaljeno do nezavesti, ji je bilo gonilna sila v tem jasnem prostoru.

Gledal sem sv. večer naših ljudi in je bil to večer trpljenja, solza, spominov in želj in bil je to večer molitve.

Joj, če bi vi vedeli, koliko je tavajočih duš raztresenih po naši deželi, če bi videli, koliko je solza po vseh dolinah in koliko dobrote!

Jaz vem: da bi vam postavil vse to v eni sami posodi pred vas na mizo, strah bi vas bilo, zbežali bi in se ne več vrnili. Onemogla bi misel in se vetrovom prodala, tavajoča, žalostna.

Da bi vam zgostil vse to po deželi v steklenico za zdravila, bilo bi to zdravilo grenko in neužitno. Razredčenega uživamo vsak dan, in nam ni slabo. Zgoščenega bi najmočnejši ne zmogel.

Moja misel je letela vsevdilj, čuvstvo je nad to majhno deželo žarelo kot ogromna zvezda.

* * *

In dežela ni mirovala. Še na sveti večer so tekla po dolini tja gori proti Bovcu in po oni proti Idriji kolesa poštnih avtov. Baško dolino je dramil brzovlak in se vzpenjal med zasnženimi hribi in mimo sanjajočih koč z rdečimi okni proti Podbrdu. Tudi Vipavska ni bila mirna. Motil je mir ropot avtov in obloženih voz.

Še na sveti večer hite ljudje iz kraja v kraj. V poštnem avtu so cincala vračajoča se dekleta, trudna od dela in vesele vrnitve. V avtu je sedel debel trgovec in spal. Dva druga sta se tiho menila v zadnjem koncu. Vmes so sedeli delavski fantje. Tam doli v Tržiču ali v škedenjskih plavžih, pa tudi globoko na poletoku so čakali težko božičnih dni. Le ena je bila njih želja: biti doma, samo doma. Ta dom pa je lepotilo nešteto misli. Bil je dom v bregu, bel in majhen, s slamnato streho. Pa so v tem domu krog peči zbrani njegovi: mati moli, oče in otroci odgovarjajo v sveti pobožnosti, v kotu so jaslice. Pa je pesem med njimi vztrastla in se išče med stenami: Jaslice božje, kako ste lepe.

In misel je srečna, dom je velik kot palača, avto brzi po dolini vedno bliže krajem, ki jih je srce čutilo že tako blizu.

V mestu pa so polne kavarne. Dušeč zrak išče poti v pljuča brezdomcev, ki ne poznajo lepote nocojšnjega večera. In vendar je tudi tu, v tem zadimljenem kraju nocoj mir, kot da vsi ti ljudje niso prisotni. Kdo ve, kje plavajo njih misli, po čem se jim toži. Sami sebi niso dorastli v poletu njih misli, ki jih vodi po neznanih poteh in ji ne morejo slediti. Ni lepote v teh izgubljenih dušah, ni nežnosti in ne želje. Saj so svoje življenje našli izven sebe, v krajih, ki so jim jih drugi pokazali in ustvarili, zato je prazno v njih samih. Ne čujejo zvonov, ki vabijo k molitvi, ne čutijo veselja sami v sebi, ker je pust njih sečenj prsti kot grob.

* * *

Zopet je trgala leča mojih oči strehe in našla jokajoče matere, ki so za svoje otroke molile. Daleč v svet se je zatrosila njihova kri in telo njihovega telesa. Amerika ali Francija jih objema nocoj in kdo ve, kakšna je njih misel.

O, spominja se mati izborno, kako je težko rekla odhajajočemu sinu zadnji pozdrav. Kot da bi se ji bilo ločiti za vedno od njega, ki je zanj delala in trpela, ki ga je rodila in redila preko hudih in dobrih časov.

O, spominja se, kako je bilo tudi njemu težko, ko je odhajal v neznano bodočnost. Toda kaj je hotel še doma? Vsa pomlad mu je v delu potekla, ko je grozdje dobivalo jagode, je rodilo veselje, da bo letina bogata in zima dobra ob polni kleti. Pa ko je bilo veselje največje in bi rado v solnčno pesem prekipelo, je bil ves up uničen do konca. Doma pa je še šest ust prosilo jedi in šest teles obleke. Kaj je hotel še doma? Šel je s težkim srcem trpet drugam, kamorkoli. In Bog ve, kako mu je v teh svetih dneh!

(Molči mati in ne boj se za svojo kri. Preveč je z grudo vztrastla in nocoj se vrača k tebi. Tudi njemu je pognilo koleno v pobožni misli na dom, na vinograde in nate, mati. Pozdravlja te iz tujine nocoj, prav ta hip se srečujeta vajini srci v pobožni molitvi: ti zanj in on zate).

In zopet se v delavskem predmestju sklone trudno telo ob mrzli steni.

«Lani je še sedel tu ob tej mizi z menoj in mu je otrok božal lice, letos ni več ne njega in ne otroka.» —

Solza na licu, le ena, v boli za možem rojena, sinu v naročje darovana. Kot kaplja krvi ji drsi po licu ta truden lek vseh razbolelih duš.

Ne vedno. Vidim tudi srečo tistih malih, krog jaslic in božičnega drevesca zbranih. Sanje.

Kdo ve, kako bodo ti nedolžni otročiči kdaj pozneje sanjali o svoji mladosti? Morda jim bo zrastla globoko v dušo, spomin na jaslice in božično drevo, morda pa jim bo življenje preuredilo lice in jih preustrojilo, da jim ostane malo našega.

Nič ne de, gledam vseeno z zaupanjem te vesele trenotke naših, po hribih in dolih raztegnjenih koč, ki praznujejo božič tu doma radi sebe in radi tujine, ki se redi od njihove krvi. Z zaupanjem gledam tudi nežne otroke in zdi se mi, da so stebri našega skromnega hrama. Sanje, na sv. večer rojene, kako ste daljne in lepe, kako daleč sega vaša moč. Vekove ustvarja in ljudi rodi, ki so ogenj in pesem!

Mislim, da bi moral iz dna izgrebsti človeka, ki bi nam zgodovino pisal in roman o človeku-filozofu «prečakanja». Ne, ne bilo bi dosti tega peresa, slikarja bi morala ta zemlja roditi, da bi v barvah pel njeno lepoto in tužnost njeno. In niti ta bi ne bil zadosti.

Jaz bi vzel filmski aparat in bi romal po deželi, da bi misli in čuvstva, na vse strani raztresena in vsemu posvečena, ujel na ploščo in bi poslal ta film med svet in bi mu rekel:

Dežela, ki je največ trpela. —

G. V.

On. Mussolini imenoval člane posebnega tribunala

General Sanna imenovan za predsednika - Delovanje prizivne komisije za rekurze proti konfinacijam

RIM, 27. (Izv.) Tiskovni urad predsednika vlade sporoča: «Njegova ekscelenca, predsednik vlade in vojni minister je sestavil sodni kolegij posebnega tribunala, kakor ga predvideva zakon o obrambi države z dne 25. novembra 1926. Sodni kolegij bodo tvorili: Njegova ekscelenca Karel Sanna, poslanec, general armadnega zbora, predsednik posebnega vojaškega tribunala, ki se je proslavil v svetovni vojni ter bil večkrat odlikovan, predsednik; titularni sodniki: konsul Cau kom. Lussosio, podpolkovnik kr. orožnikov itd., konsul Cristini on. avv. Guido, poslanec, odvetnik itd., konsul Galamini conte cav. uff. Alberto, polpolkovnik generalnega štaba itd., konsul Mucci kom. avv. Giulio, bivši vojaški avditor, konsul Trintali Casannova cav. uff. Antonio, odlikovani stotnik itd.».

RIM, 27. (Izv.) Prizivna komisija za rekurze proti konfinacijam, kateri predseduje on. Suardo, bo nadaljevala svoje delo proti koncu tega meseca. Po natančnih navodilih on. Mussolinija bo komisija temeljito pretresla vložene rekurze in bo pri tem postopala z vso strogostjo proti onim, ki so se pokazali nepoboljšljive in hudobne sovražnike režima.

Razgovori ministrskega predsednika

Priprave za prihodnje zasedanje ministrskega sveta - 6. januarja se bo sestal veliki fašistovski svet

RIM, 27. (Izv.) Dasi je prispela za praznike v Rim njegova družina, je on. Mussolini presedel večino praznikov deloma v palači Viminale, deloma v palači Chigi, kjer je imel včeraj popoldne z državnim podtajnikom Grandijem daljši razgovor. Danes zjutraj je sprejel on. Mussolini v palači Viminale državnega podtajnika v ministrstvu za korporacije on. Bottaija, ki mu je izročil načrt dekreta glede sindikalnih prispevkov delodajalcev in delojemalcev. Predsednik vlade bo v prihodnjih dneh pregledal načrt, ki bo najbrž predložen že na predstoječem zasedanju ministrskega sveta v odobritev.

RIM, 27. (Izv.) V raznih ministrstvih se z veliko vnemo vršijo priprave za prihodnje zasedanje ministrskega sveta, ki se bo prvič sestal, kakor znano, dne 3. januarja. 6. januarja pa se bo sestal veliki fašistovski svet, katerega zasedanje pričakujejo z velikim zanimanjem, ker bo na tem zasedanju on. Mussolini imel važen govor, v katerem bo začrtal smernice za bodoče delovanje stranke v novem letu.

Še pred zasedanjem velikega sveta se bo sestalo strankino vodstvo, da se domeni o dnevnem redu zasedanja sveta, na katerem bodo imenovani najbrž tudi novi fašistovski tajniki za one pokrajine, ki jih sedaj še nimajo. Med te pokrajine spada, kakor znano, tudi Gorica.

Mussolinijeve izjave

dopisniku ameriškega lista

PARIZ, 27. On. Mussolini je podal poročevalcu «New York Heralda» nekatere izjave o vzrokih in o obsegu izjemnih javnovarnostnih ukrepov, ki so bili storjeni v zadnjem času v Italiji.

«Deportacije se ne odrejajo samovoljno — je rekel on. Mussolini. — Posebna prizivna komisija proučuje podrobno vsak slučaj in poroča meni samemu kot zadnji inštanci in jaz odločam. Deportacija nepoboljšljivih političnih elementov in socijalno škodljivih elementov je za družbo kakor čistilo. Samo za Neapelj je v deportacijski listi vključenih 60 oderuhov in 50 razpečevalcev kokaina, ki so večkrat zakrivili ta nizkoten zločin. S temi nimam usmiljenja, kajti izpodjedajo zdravje in življenje svojim sodržavljanom».

Mussolini je dopisniku tudi izjavil, da smejo deportiranci vzeti s sabo tudi svoje družine. Deportiranci se pošljejo na otoke Pantelleria in Tremiti.

«Deportacija, je dostavil on. Mussolini, je zmerom obstojala in jaz vem, da niti v Italiji ni bila odpravljena. Sicer pa, nič ni novega pod solncem. Deportacije so poznali že Rimljani in pozna jih tudi moderna zgodovina».

Relikvije sv. Alojzija prenešene v Rim

RIM, 27. (Izv.) Danes ob 10.15 so prispele s posebnim romarskim vlakom iz Mantove v Rim relikvije sv. Alojzija. Za prevoz sv. relikvij je bil dan na razpolago poseben železniški voz, ki je bil spremenjen v kapelico. Čim je vlak pridrdral na postajo Termini, so bile relikvije prenešene v kraljevo čakalnico, kjer so bile blagoslovljene. Nato se je uvrstila procesija, v kateri so bile relikvije prenešene v «Istituto Massimo», kjer so bile začasno shranjene. Ob 15. se je izvršil slovesen prenos ostankov sv. Alojzija v cerkev sv. Ignacija. V cerkvi so bile shranjene v oltarju, posvečenem sv. Alojziju. Prenešene so bile v papeževem avtomobilu in spremljala jih je procesija, v kateri je bilo nad 200 avtomobilov. Procesije sta se udeležila, poleg nekaterih poslanikov pri Vatikanu in raznih drugih dostojanstvenikov, tudi rimski guverner in rimski prefekt.

Relikvije sv. Alojzija obstojajo iz svetnikove lobanje, ki je shranjena v zlati žari s prozornim steklom. Nad svetnikovo glavo držita dva angelja zlato krono, posejano z dragocenimi kameni.

Zavrnjena prošnja

RIM, 27. (Izv.) Nekateri ugledni meščani iz mesta Caltagirone so predložili predsedniku vlade spomenico, v kateri ga prosijo, da bi bilo njihovo mesto povzdignjeno v glavno mesto pokrajine. Predsednik vlade je njihovo prošnjo odklonil s sledečo brzojavko na prefekta v Cataniji: «Prefektu Catanije. Prejel sem spomenico, ki so mi jo predložili nekateri ugledni meščani mesta Caltagirone, da bi se njihovo mesto povzdignilo v glavno mesto pokrajine. Prosim, da jim sporočite sledeče: Razun nekaterih popravkov, ki se tičejo podrobnosti ravnokar ustanovljenih pokrajin, ne nameravam poviševati števila provinc. Samo v letu 1932., ko bom proučeval definitivne rezultate ljudskega štetja, bom videl, katero mesto zasluži podobno čast. Nagradil bom one okraje, ki se bodo med tem časom izkazali za delavne, disciplinirane in rodovitne. Mussolini».

Ustoličenje novih občinskih načelnikov

RIM, 27. (Izv.) V Milanu, v Viterbu, v Veroni, Messini, Bologni, Benetkah, Anconi, Pesaru, Parmi, Palermu, Cremoni, Cosenzi, Ravenni in v Gorici so bili ustoličeni novi občinski načelniki.

Ceremonije ustoličenja so bile povsod zelo slovesne in udeležili so se jih zastopniki oblastev in mnogo občinstva.

Hud potres na Albanskem

V Draču se je zrušilo več hiš. - Mnogo človeških žrtev. - Izbruh novega vulkana.

BARI, 27. Iz Skadra prihajajoče vesti pravijo, da je hud potreb povzročil na Albanskem mnogo škode.

Posebno Drač je bil hudo poškodovan. Radi močnega potresnega sunka se je zrušilo mnogo hiš in mnogo ljudi je našlo smrt v ruševinah.

Po dosedanjih vesteh je na stotine oseb prišlo ob življenje. Na tisoče ljudi je brez strehe.

Vest o hudi nesreči, ki je zadela Albanijo, je prispela tudi v Rim, kjer je predsednik vlade on. Mussolini takoj dal rdečemu križu potrebna navodila za organizacijo pomožne akcije. Italijanski rdeči križ bo v Draču organiziral pomožno taborišče, kamor se bo lahko zateklo tisoč oseb, ki bodo dobile tudi živeža in oblačil.

Iz Tirane poročajo, da je v zvezi z neprestanimi potresnimi sunki, ki se že nekaj dni pojavljajo, pričel delovati nov vulkan v gorovju pri Šaki. Žrelo novega vulkana bruha že dva dni. Voda v nekem bližnjem jezeru je zavrela. Prebivalstvo bližnjih krajev je prestrašeno zbežalo.

Peta Uzunovićeva vlada

SLS se še ni odločila za vstop v novi Uzunovićev kabinet - Notranje zadeve je obdržal Boža Maksimović, zunanje zadeve pa je prevzel dr. Perić - Izjave Uzunovića o rešitvi krize

BEOGRAD, 27. (Izv.) Po treh tednih krize je bila na dan pred katoliškim božičem sestavljena peta Uzunovićeva vlada, v kateri so naslednji ministri:

Predsedstvo: Uzunović;
vojska in mornarica: general Hadžić;
vere: Milorad Vujičić;
prosveta: Miša Trifunović;
narodno zdravje: dr. Slavko Miletić;
notranje zadeve: Boža Maksimović;
agrarna reforma: Pavle Radić;
javne zgradbe: inž. Avgust Košutić;
pošte: dr. Benjamin Šuperina;
trgovina in industrija: dr. Ivan Krajač;
zunanje zadeve: dr. Ninko Perić;
finance: dr. Bogdan Marković;
promet: general Svetislav Milosavljević;
šume in rude: Milan Simonović;
izenačenje zakonov: dr. Vasa Jovanović
pravosodje: dr. Milan Srskić.

Ministrstvi za poljedelstvo in za socijalno politiko sta ostali nezasedeni.

Določena sta bila ta resorta za Jugoslovenski klub, ki pa v zadnjem hipu ni prišel v vlado. Komentarji njegovega ne-vstopa v vlado so različni. Najbolj pozitivno pa se zatrjuje, da je dr. Korošec že pristal na to, da vlada v svoji deklaraciji sporoča, da bo gojila politiko narodnega edinstva na osnovi ustave. Ko pa se je v zadnjem hipu od dr.ja Korošca zahtevalo, da mora tudi doma v Sloveniji njegova stranka striktno provesti idejo narodnega edinstva, je prišlo do preokreta v tem, da SLS ni vstopila v vlado, dasi je zato že imela določena kandidata dr. Gosarja in dr. Kulovca.

V novi vladi so trije ministri, ki niso parlamentarci, oziroma — z vojnim ministrom — štirje. Neparlamentarci so: general Milosavljević, finančni minister dr. Bogdan Marković in od radićevcev inž. Košutić.

Danes dopoldne se je vršila prva seja nove vlade. Uzunović je obširno poročal o razvoju poslednje krize in o načinu, kako se je reševala. Izrazil je nado, da bodo v današnjo vlado vstopili tudi še zastopniki SLS. Prosil je ministre, naj delujejo za narodni sporazum in naj takoj začno reševati svoje posle, ki so radi dolgotrajne krize zelo zaostali. O deklaraciji se na današnji seji ministrskega sveta še ni govorilo. Takoj po vladini seji je Uzunović odšel v narodno skupščino, kjer se je sestal z Markom Trifkovićem. Računa se, da bo narodna skupščina sklicana takoj po pravoslavnih božičnih praznikih.

Vprašanje vstopa SLS ostaja torej še vedno odprto. Ugledni člani jugoslovenskega kluba naglašajo, da je situacija taka, da ni niti govora o njihovem vstopu v vlado. Jugoslovenski klub je prejel iz Slovenije večje število pisem, naj Jugoslovenski klub ne vstopi v vlado, češ da bo itak trajala kratko dobo.

Uzunovićevo vlado kritizira predvsem opozicija, ki navaja, da je to samo obnovljena vlada RR, dasi je Uzunović pred 3 tedni motiviral svojo ostavko s tem, da vlada v formuli RR ne more delati.

Zvečer je vlada dobila poročilo iz Zagreba, da je Stjepan Radić v izjavah napram novinarjem dokaj laskavo govoril o novi vladi, češ da je to najboljša rešitev krize. Tudi on poudarja, da je edino veliko vprašanje ostalo odprto in se tiče vstopa Jugoslovenskega kluba v vlado.

Zvečer je Uzunović sprejel novinarje v predsedstvu min. sveta in jim dal dolge izjave o politični situaciji. Glede razvoja in zaključka krize je naglašal, da se je kriza končala na parlamentaren način s formalno večino radikalov in radićevcev. Poudarjal je, da je vlada parlamentarna in delovna, kar ne more zavrniti niti največji sofist. Vlada ne izgubi parlamentarnega značaja, dasi so nekateri njenih članov neparlamentarci. Tak slučaj ni prvi v jugoslovenskem parlamentarnem življenju niti ni proti ustavi in tudi ne proti kateremukoli pozitivnemu zakonu. Dasi je ta vlada številčno močna, vendar Uzunović ne smatra, da bi ne bila nikaka nezgoda, če bi se to število še povečalo. Uzunović je nadaljeval, da je dovršen že prednačrt liste, po kateri bi vstopili v vlado tudi zastopniki SLS. Do tega momenta Uzunović še nima obvestila, da bi SLS odpovedala svoje sodelovanje in veruje, da tudi ne bo odpovedala. Ni posebnega nesporazumljenja niti kakega pripetljaja, ki bi mogel opravičiti njihovo abstinenco, ker je bila na vse že pripravljena. Zatorej se nadeja, da bo imel tudi poslance SLS v vladi in da bo vlada sestavljena iz treh parlamentarno najjačjih strank. Nato je Uzunović govoril o gospodarskih vprašanjih ter je posebno pohvalil novega fin. ministra in tudi novega prometnega ministra, ki sta oba strokovnjaka. Zahtevi novinarjev, da bi dal kako izjavo o zunanjem položaju, Uzunović ni ugodil. Glede sestave sedanje vlade pa je izjavil, da je pripravljen prevzeti vso odgovornost ter z vsemi vprašanji, ki so v zvezi s sedanjo sestavo vlade stopiti pred svoje volilce in je gotov, da bo narod odobril, kar je on napravil.

3 besede:
SPECIJALITETA KAVA HAUSBRANDT
Trst: 5 razprodajalnic.
Gorica: Via dell' Arcivescovado 7.

MLADENIČI! MLADENKE!
URA ali ZLAT PREDMET
predstavljata najlepši in najtrpežnejši dar za
NOVO LETO
Najpopolnejšo izbero dobite v zlatarnici
F. BUDA
TRST — Corso Garibaldi 35 — Trst
ki vas postreže z najnižjimi cenami. — Oglejte si naša okna! — Na vsakem predmetu vidite označeno ceno; za vsak kupljeni predmet pa dobite garancijsko pismo.
Govori se slovensko.

Smrt japonskega cesarja

Nekaj iz življenja Yoši-Hita - Hiro-Hito je njegov naslednik

TOKIJO, 27. Japonski cesar je umrl ob 1,25 dne 25. t. m., po našem časovnem štetju ob 11. uri v petek, 24. decembra.

Zadnje ure mikada so potekale prav mirno. Cesarica in princ Hiro-Hito sta bila ves čas ob postelji umirajočega, ki je do konca bil pri čisti pameti.

Preminul je tako stotriindvajseti naslednik narodnega junaka, ki so ga pred 2600 leti, kakor pravi legenda, poslali bogovi, da prevzame vrhovno vodstvo v deželi vzhajajočega solnca.

Pokojni mikado je bil edini sin velikega mikada Mutsuhita, ki je iz stare Japonske napravil moderno državo.

Mikado Yoši-Hito je bil pravzaprav prvi moderni vladar Japonske; bil je človek, o katerem bi bil svet mnogo več govoril, ko bi ga bolezen ne bila silila, da se je držal bolj v ozadju.

Yoši-Hito je imel dva brata, ki sta bila starejša od njega; pa je oba pobrala smrt in tako je l. 1888. on postal prestolonaslednik. Takrat je imel devet let. Njegov oče je poskrbel, da se je mladi prestolonaslednik dobro seznanil tudi z zapadno kulturo, da bo lahko izpopolnil delo, ki ga je on pričel z modernizacijo Japonske.

Leta 1900. se je Yoši-Hito, ki je bil takrat še zmerom prestolonaslednik, poročil s princezinjo Sadako, hčerko princa Kuda.

Moderni nazori so Yoši-Hita pripravili celo do tega, da je leta 1921. poslal svojega naslednika Hiro-Hita na potovanje v Evropo. Japonski princ je takrat obiskal Anglijo, Francijo in Italijo.

To potovanje japonskega prestolonaslednika je povzročilo v vsem svetu veliko senzacijo. Vedeti moramo namreč, da smatrajo Japonci mikada za poslanca božjega. V očeh Japoncev mikado ni človek; in častijo ga kakor boga. Pred petdesetimi leti Japonci svojega mikada sploh poznali niso. Vse je poklekovalo pred njim in ni ga bilo mikadovega podložnika, ki bi se mu bil upal pogledati v obraz. Kdor se je približal mikadu se je moral ravnati po strogih predpisih etikete. Vsak prestopek se je grozno kaznoval. Najmanjša kazen je obstojala v ukazu, da se mora oni, ki se je proti tem predpisom prekršil, sam vzeti življenje. Tudi način samomora je bil predpisan: «Karakiri», ki obstoja v tem, da si človek sam prereže trebuh. Taki običaji so vladali na Japonskem dolga stoletja do l. 1867., ko je zasedel japonski prestol Mutsu-Hito.

Zato si verni Japonci kar niso mogli predstavljati, da bo njihov bodoči mikado potoval po Evropi kakor navaden zemljan. Mnogo samomorov je bilo takrat izvršenih na Japonskem v znak žalosti in obupa, ker se najbolj svete tradicije nisi več spoštovale.

Prestolonaslednik Hiro-Hito, ki ima sedaj 26 let, je človek, vzgojen v modernem dulu. Pri ljudstvu je baje zelo priljubljen, ker zahaja zmerom med narod, da se sam prepriča o njegovih potrebah. Poročen je s princezinjo Nagako.

Padanje brezposelnosti na Angleškem

LONDON, 27. (Izv.) Po posebnih statistikah ministrstva za javna dela je znašalo število brezposelnih v Angliji dne 13. decembra 1 milijon 410.700 brezposelnih, kar pomeni znižanje za 85.620 brezposelnih napram predidočem tednu, toda zvišanje za 283.254 brezposelnih napram isti dobi v letu 1925.

Atentat na predsednika republike Nikaragua

MANAGUA, 26. (Izv.) Dva, z velikimi noži oborožena človeka sta napadla predsednika republike Diaza, ko se je podajal v svojem vozu v svojo palačo. Diaz je ostal na čudežen način nepoškodovan, pač pa je bil težko ranjen njegov kočjaž, čigar rana je smrtnonevarna. Napadalca, ki do sedaj še nista bila identificirana, sta ubežala.

Upor v Braziliji

BUENOS AIRES, 27. (Izv.) Kakor poročajo iz Montevidea, se je posadka v San Detrito v državi Rio Grande do Sul uprla ter se pridružila vstaškim četam, ki se nahajajo pod poveljstvom polkovnika Julija Barcelo.

Iz Cedesa so bile odposlane vladne čete, ki so se podale proti vstašem, da udušijo upor.

Doumergue pomilostil Nemce iz Landaua

PARIZ, 27. Predsednik republike Doumergue je pomilostil one Nemce, ki jih je vojaško sodišče v Landau obsodilo radi incidenta v Germersheimu. Dva Nemca, ki sta se nahajala v zaporu, sta bila že izpuščena na svobodo.

Vihar nad New Yorkom

Šest mrtvih in 14 ranjenih

NEW YORK, 27. (Izv.) Včeraj po prvih jutranjih urah se je dvignil nad mestom hud sneženi metež, ki ga je spremljal silen vihar, kateri je povzročil ogromno škodo in zahteval več človeških žrtev.

Po prvih vesteh znaša število mrtvih 6, število ranjenih pa 14 oseb. V nekaterih okrajih newyorške države so mnoge reke, radi velikih padavin, prestopile bregove in je bil tako železniški promet oviran. Tisočem potnikov, ki so bili izpostavljeni smrtni nevarnosti, so nudile prvo zavetišče bližnje hiše.

Škoda, ki je bila povzročena, je zelo velika.

Nesreča na morju

WASHINGTON, 27. (Izv.) Minister za mornarico je dobil poročilo, da je veliki prekooceanski parnik «Franconia», ki je last Cunard-Linie, nasedel na pesek v bližini San Juana na otoku Portorico.

Poveljnik ameriške pomorske baze v San Tomashu je sporočil ministru, da je poslal na pomoč «Franconiji» pomožno ladjo «Srebe».

Namenili smo se....

(Pišejo dijaki.)

Namenili smo se izrabiti vsako možnost in priliko, da se poženemo peš po naši zemlji in se zadrobimo vanjo s poznanjem in spomini. Tudi božične praznike smo hoteli izrabiti.

Pa se nas je zbrala majhna družba v četrtek zjutraj, t. j. oni četrtek pred božiči in smo se bili kar veseli v tej mali skupnosti. Jutro, ki je komaj budilo, nas je pozdravljalo z mrzlo sapo že po vsej Solkanski cesti in nam drobilo prah v oči tam gori po Prevalu. Ko pa smo enkrat skrenili v Grgar ski hotel, je bila burja, ki nas je potem spremljala ves čas prav do Čepovana. Vrhovi na levi od nas so rdeli vzišlega solnca, po dolini pa je drvela tako močna in mrzla burja, da nas je večkrat prisilila v korak nazaj in da so tovarišu zmrzovale solze na vejicah in po licu in ga je bilo smešno videti z obdanimi očmi in svetlikajočimi se lici. Solze pa so mu tekle radi burje, da ne bo kdo mislil na jok, ker jokali res nismo. Ravno narobe, vriskali smo in se sebi smejali, ko se je bilo treba loviti za ravnotežjem. Tešči smo odšli, pa je izgledalo da smo vsi pijani. Posebno hudo se je obnašala burja po dolini Puštala, od Kala gori. Na tem kosu nam je nekdo začel tožiti o neznosnih bolečinah, ki so mu jih povzročale skoro zmrzle roke. Tiščal je pesti v hlačne žepe in ril, do pasu sklonjen, skozi zračno valovanje. Ko smo mu kričali, naj dene roke iz hlač in razgiblje z njimi, jih je potaknil še globje. V čast mu je treba priznati, da ni stokal kot otrok, ampak se držal kot mož močno in resno. Na zadnje ni kazalo drugega in poprosili smo gostoljubnosti v hiši kmeta tam v oni pusti dolini.

Prijazno smo bili sprejeti. Peč je bila takoj prazna, da bi se bili lahko nanjo polegli, pa nismo imeli časa. Komaj je zmrznjeni stopil v hišo, mu je postalo slabo, noge so mu odpovedale, obraz je dobil nedolžno, belo barvo in čelo velike potne kaplje. Stegnil je še roke v zrak, potem pa je kar sedel in težko smo ga ulovili na dveh . Hitro je bilo treba pripraviti skledo mrzle vode, zanj in posebej za njegove roke, ki smo jih nato z združenimi močmi močili, grели in ugreli.

V sobi je bil hud mraz vzlic temu, da so znova zakurili ogenj v peči. Enokrilna okna so pod udarci vetra šklepetala in prepuščala mraz v sobo.

Spravili smo se zato na peč kar križema, se odeli z jankami in gospodinja nam je skuhala dobre kave, da smo imeli izvrsten zajutrek. Ko je Janezu odnehala zmrzal in je spet lahko hodil po dveh, smo se znova vrgli v boj z zrakom in bili opoldan, z dveurno zamudo, v Čepovanu. Tu smo se prvič srečali s solncem in veter je odnehal, da smo se prav odpočili. Slišali pa smo razločno, kako je hreščal gozd gori proti Lazni.

Snega ni bilo po dolini, cesta pa je bila vsa zmrzla in poledenela, da smo težko stopali. Tupatam je veter lomil veje in klonil drevesa do tal.

V Čepovanu smo se ustavili v Kofolovi gostilni, v oni, kjer je gospodar pred kratkim tako žalostno smrt storil. Ljudje so prijazni in tujcev vajeni, lepo so nas sprejeli in za denar pogostili. Potem nam je prišel delat družbo ta in oni in po par običajnih vprašanjih in odgovorih smo že bili v sredi stvari. Menili smo se o lovu in o novem župniku, pa zopet o drugih razmerah in o burji.

Potem pa smo jo udarili gor proti Kobilci, kjer se je eden ločil od družbe in jo mahnil na Vrata. Še prej pa smo poštarja pošteno obdelali, ker mu je bilo preveč mraz in je snega za smučke čakal.

V Kotu, kjer veže Kobilca dolino Hotenja s Čepovansko, ni bilo več vetra in le hitro smo bili onstran. Na vrhu nas je zadnjič pozdravil močan zalet zraka.

Dolina Gor. Tribuše je še vsa ranjena od zadnje povodnji. Poslali so poldrug sto vojakov na pomoč in domačini so morali obvezno žrtvovati za čiščenje in popravljanje po dve «žernadi», pa vendar vse to delo ni moglo zakrivati vseh neštetih plazov in razritega sveta tam okoli zadnje žage. Tu se nismo nič ustavili. Tudi ljudi ni bilo videti, vse je dišalo po božičnih praznikih in pripravljanju nanje. Le enega psa bi bili skoro ubili, da se nas ni pravočasno ustrašil.

In potem naprej, najprej globoko v dolino, prav do vode, tam preko brvi na drugo stran in znova v hrib po gozdu in zmrzlem snegu, ki je tu še ležal, čeprav je dolina Tribuše mnogo nižja od Čepovanske. Mimo cerkve smo prišli do župnišča, pa smo se bali gospoda in se nismo ustavili. Tu so močni in trdni kmetje doma. Že njih domovi vam to povedo in poveznjena polja tudi. Sadnega drevja ne manjka v tej dolini in so se pohvalili kmetje, da so imeli po eden, pa tudi po dva kvintala. Debelo klobase so se sušile nad ognjišči in krače mastne in vabljive, da bi se človek najraje kar tu ustavil. Divjačine pa ni nič. Vojna jo je pregnala in uničila. V Čepovanu so se še pohvalili z lovom, tu pa so rekli, da preveč kradejo. In res se je lovska kradež tod okrog neverjetno razpasla in pazniki ne morejo nič proti predrznim roparjem in puškarjem. Ljudje pripovedujejo, da prirede včasih taki «raubšici» kar celo gonjo po gozdovih. Zmenijo se in jih je tudi do 30 skup. Potem pa poka po vsem gozdu in ubivajo vse, kar jim pride pod roko. Včasih je bilo tu srn in srnjakov toliko, da so v skupinah po deset prihajali prav do hiš. Zajca si prepodil, če si stopil pod večer par korakov od hiše. Dobro je bil vpeljan lov. Zdaj pa žival raje beži v Trnovski gozd, katerega zadnji obronki pozdravljajo hribe krog Mrzle Rupe.

Po vsej dolini je delo že po večini končano. Bali so se kmetje, da ne bodo zmogli stelje. Deževje letošnje jeseni je branilo v gozd in živina je čakala mehkejše postelje. Gospodarji pa so se menili, če bi ne bilo dobro nesti v hlev «rjuh in pogrinjač», nam je rekel neki možak.

Po poti iz doline do Mrzle Rupe smo srečali dva voza z vpreženo živino, ki so visoko v hrib, do gostilne «pri Omevnikarju» peljali dva soda vina. Vpregli so dvojno vprego, da so zmogli ono grdo pot, ki se vije v dolgih serpentinah po gozdu. Ko smo jih srečali, je rekel tovariš: «Kot rešeto se mi zdi trgovina, vsepovsod, pa do zadnje globeli in poslednje skupine hiš pronica, vsepovsod zastruplja z vinom ljudi.» In res se je gostilničar pohvalil, da precej proda v letu in da se mu izplača, čeprav potrosi dva dni za pot do Sv. Lucije in nazaj. —

Potem smo šli mimo hiše enega znanega begema iz Tribuše, ki je bil zadnjič obsojen v Gorici na dolgo let ječe, pa ga pravica še sedaj nima v rokah, ker ji vedno pred nosom popiha. Mnogokrat so ga že lovili, pa ujeli ga niso. Ljudje se ga ne boje, mnogo govore o njem in njegovi predrznosti, vendar jim stvar ne ugaja in bi radi, da bi dotični ne bil domačin. Na splošno pa je v tej zapuščini, med osamljene hribe in široke gozdove potisnjeni dolini doma dober, zdrav in trden rod, priden v delu in pobožen v molitvi. Zanima se tudi za javno življenje in je precej časopisov naročenih. Društva pa nimajo. Radi smo se ustavljali z njimi in govorili, v neki hiši smo celo uro posedeli. Mudilo se nam ni in božja roka je najbližja, ko je sila največja.

Moč se je počasi spuščala na zemljo, že popoldan se je bilo pooblačilo in Jenik je neprestano želel, da bi padel sneg. Dvigali smo se po strmi stezi skozi grmovje naravnost v breg, potem pa preko strmine po ravni poti. Nismo vedeli, kam pridemo, večer je postajal trši. In naenkrat smo se znašli pred prijazno, z deskami zbito hišo gozdarja v Mrzli Rupi in smo obenem zgrešili pot. Povprašamo v hiši, kam naj se obrnemo, pa nam prijazni gospodar ni pustil dalje, boječ se, da se zakasnimo. Široko nam je odprl svoj prijazni hram in nas gostoljubno posadil za mizo, ponudil posteljo in prosil, da gre tudi on drugo jutro v Idrijo in da lahko gremo vkup. Pomislili smo malo potem pa se odločili ostati. Teme se nismo mnogo bali, le poti nas je bilo strah in mislili smo, da se itak kje drugje ustavimo in da ne pridemo domov. In ni nam bilo žal. —

DNEVNE VESTI

Prazniki v Trstu

Mraz, burja, sneg je spremljal letošnje božične praznike. Kot da bi imelo biti to veliko krščansko slavje letos tudi vremenski mejnik, je pritisnil tik pred prazniki hud in rezek mraz. Nenavadno blaga jesen, ki si je hotela tu pa tam odeti že pomladansko zeleno obleko, kakor smo poročali in kakor je pričalo cvetje in zelenje, ki so nam ga pošiljali iz vseh krajev naši ljudje, je povzročila, da se nam je zdela ta vremenska sprememba prav tako nenavadna. In mnogi so si skušali blažiti bičanje burje z vzkliki: «Take burje ni še bilo, kar pomni ta rod!»

Na sam božični dan pa je nebo nenadoma dodalo kot olajšavo malce estetične miline strogemu božičnemu podnebju v obliki precej obilnega snega, ki je padel, kot rečeno, na božič predpoldne. Mahoma se je vtis spremenil in zadobil spričo tega presenečenja pri slehernem zemljanu bolj bele barve. Nekateri so začeli kar pretiravati, češ tako je pravo božično vreme, drugače bi niti ne bil «pravi» božič.

Strogo vreme je torej spremljalo letošnji tržaški božič, kar pa je na drugi strani povzročilo, da se je praznovalo Gospodovo rojstvo tem bolj v zaprtem krogu domačega ognjišča, na varnem pred brezobzirnimi vremenskimi nadlogami. In ta okoliščina je brez dvoma precej pripomogla k «pravosti» letošnjega božiča s tem, da mu ni dala, da se razblini po ulici in po javnih shajališčih kot po navadi.

Strogo vreme je napravilo tudi tržaški božič strogega, t. j. bolj domačega, nego bi sicer bil.

Potek par važnih rokov dne 31. decembra 1926.

31. decembra stopijo iz veljave 25-lirski bankovci.

31. decembra poteče rok prijavljanja davka mrtve roke — manomorta registrskim uradom.

31. decembra poteče rok za zahteve po katastralni reviziji zemljišč.

Še o statistiki za Julijsko Krajino

Pred mesecem dni smo objavili v našem listu statistične podatke o poljskih pridelkih Julijske Krajine za leto 1926., kakor jih je zbral zavod za poljedelsko statistiko in kakor jih je obelodanil Osrednji statistični zavod v Rimu. Iz teh je izhajalo, da je bila žitna letina v naših krajih izredno bogata in da je od daleč prekosila lanjsko letino, ki je bila splošno priznana za eno najboljših sploh.

Pred dnevi pa je izšla druga številka Mesečnega statističnega vestnika (Bollettino mensile di statistica), ki dopolnjuje te podatke s števili, ki se nanašajo na druge poljske pridelke.

Žal tudi takrat moremo le deloma posneti podatke iz Vestnika, ker se isti nanašajo le na takozvane «compartimente» in ne na posamezne pokrajine. En tak «compartimento» je Venezia Giulia, ki kakor smo že zadnjič ugotovili, obsega samo Tržaško, Reško in Pulsko pokrajino. Novo je zdaj v drugi številki to, da ni všteta v ta «compartimento» tudi Zadrska pokrajina, temveč da tvori sama zase poseben «compartimento», ki ga Vestnik nazivlje «Dalmacija». Sedanja Goriška pokrajina je tvorila za te podatke del Videmske pokrajine, in kot taka je zapopadena v Benečijo (Veneto).

Sedaj pa k številom.

Kakor za žito tako je po statističnih podatkih tudi za krompir v Julijski Krajini, to je v Tržaški, Pulski in Reški pokrajini bila letina l. 1926. izredno bogata. Od 966 tisoč centov v letu 1925. je pridelek v letu 1926. poskočil na 1151 tisoč centov, torej za 19%. Relativni povišek je sicer nekoliko manjši, kajti v zadnjem letu se je povečalo tudi s krompirjem posejano ozemlje. Vsekakor pa je ta povišek višji od odstotnega poviška za vso državo, ki znaša le 6%. Za Zadrsko pokrajino je pridelek ostal neizpremenjen, kljub temu da se je obdelano ozemlje kar podvojilo.

Manj godni so podatki glede grozdja. Res je sicer, da je l. 1926. Julijska Krajina v gori navedenem ožjem obsegu pridelala 472 tisoč centov, Zadar 23 tisoč centov, vkupno torej 495 tisoč centov grozdja, medtem ko je znašal pridelek leta 1925. le 284.867. Ne vem sicer, kaj bodo porekli temu naši vinogradniki. Po Statističnem vestniku je vsekakor tudi letošnji pridelek zelo slab, kajti silno zaostaja za povprečnim pridelkom v razdobju 1916-1925, ko je vendar razsajala vojna po naših krajih in ko so ležala vsa polja in vsi vinogradi neobdelani. In vendar je znašal v teh žalostnih letih po Statističnem Vestniku povprečni letni pridelek 840 tisoč centov.

Od drugih poljskih pridelkov, ki jih takrat navaja Vestnik, pride za naše kraje v poštev le konoplje, ki se ga je pridelalo l. 1926. v Julijski Krajini za 500 centov, medtem ko je bil lanski pridelek dvakrat tolik.

Zelo poučni pa so tudi demografski podatki.

Število prebivalcev Julijske Krajine, namreč Tržaške, Pulske in Reške pokrajine je od konca l. 1924. do konca l. 1926. narastlo od 737.944 na 747.156 torej za 9.212. (Ob zadnjem ljudskem štetju koncem l. 1921. je znašalo število prebivalstva 709.921). Prirodni prirastek, to je razlika med živorojenimi in umrlimi v letu 1924. znaša le 6.034, tako da odpade ostali prirastek na dotok iz drugih pokrajin (3.178). Seveda ne predstavlja to število le razliko med celotnim dotokom (13.529) in odtokom (10.351).

Število prebivalcev Zadrske pokrajine se je povišalo za 200 (od 19.497 na 19.697) in sicer za 108 po prirodnem prirastku, za 92 po dotoku od drugih krajev.

Posebno značilna postajajo ta števila, ako jih primerjamo z najbližjim «compartimentom», Benečijo; tam se je število prebivalstva povišalo od 4,370.689 na 4,402.031, torej samo za 31.342, dočim je bil prirodni prirastek 69.347. 38.005 ljudi je torej v zadnjem času zapustilo to ozemlje.

Zanimivo je tudi dejstvo, da je znašal celotni prirastek prebivalstva Julijske Krajine v letu 1924. samo 4932, torej komaj polovico prirastka v letu 1925, in da je ta prirastek bil celo manjši od prirodnega prirastka, ki je znašal 5019.

V istem letu je bil prirastek v Zadrski pokrajini večji kakor v l. 1925. in sicer toliko prirodni (139) kolikor po dotoku (225). L. Č.

PRIHOD OBČINSKEGA KOMISARJA

Novi tržaški občinski komisar kom. Frontieri je prispel v nedeljo iz Novare v Trst na svoje novo mesto. Še istega dne je posetil prefekta gr. uff. Fornaciari-ja.

Včeraj predpoldne ob 11. uri mu je predal v navzočnosti g. prefekta tržaško občinsko upravo dosedanji občinski komisar kom. Perez.

Božič naših železničarjev

Skupina naših železničarjev iz notranjosti države nam piše:

Železničarji smo. Napolnili smo si dušo in skoro kipelo bi, ko so pred durmi božični prazniki, ki so nas prvič posetili v tem položaju. Praznovanje bo tu mogoče vsaj po zunanjosti podobno onemu pod domačo streho. Duša pa se ne veseli, čeprav se mogoče obraz drži na smeh, temveč blodi in išče znance in sorodnike doma, da jim vošči vesele praznike in srečno novo leto.

Jaslic, naše navade, podedovane od dedov, pradedov, tu v tujini ne opustimo, dasi jih skromneje okinčamo. Otroci so zgubili ves popoldne v nedeljo s tem, da so šli iskat drevesca in mahu v precej oddaljen gozdič, da se s tem vsaj nekoliko razveselijo, da pozabijo na svoje tužno stanje, na prijatelje ali prijateljice, ki so se z njimi druga leta veselili.

«Glorija» pri polnočnici tukaj ne bo tako lepa in vesela, kot je bila doma. Ko so orgije zapele s spremstvom dobrih pevcev, pa kakih gosli z basom vmes, nas je to spravilo, da smo pozabili, da smo zemljani. Tukaj bo vse mrtvo, polno hrepenenja.

Kakšno pa je praznovanje železničarja, ki je sam, daleč ločen od svoje drage družine? Vsak sestanek s takim obsojencem je sedaj spomin na dom, na vasico, kjer se je kot otrok veselil darov ob ponižni molitvi pri jaslicah. Kot oče je pa z veseljem blagoslavljal čvrste hčerke in žilave sinove, ki jih sedaj ne vidi kot v spominu. Mogoče bo ta večer vsaj toliko srečen, da ga bo mili angel zazibal v sanje, da v njih poleti med svoje pod domačim krovom.

Take so božične misli nas po vsem polotoku posejanih železničarjev. Voščimo družinam, sorodnikom, «Edinosti», znancem in prijateljem: Vesele praznike!

Prip. ur.: Ta dopis je bil namenjen za božično številko, kakor je razvidno iz besedila, a nam je dospel prepozno in zato ga objavljamo v današnji številki.

Razpust društva «Kras» v Skopem na Krasu

V četrtek zvečer so prišli organi krajevne oblasti v prostore društva «Kras» v Skopem in prečitali navzočnim društvenikom razpustitveni dekret, katerega prepis jim je bil drugi dan vročen. Društveno premoženje, obstoječe iz ene mize in dveh stolov, je bilo zaplenjeno in prepeljano v Dutovljc.

Šahovska tekma v Meranu.

Dne 4. decembra se je začela v Meranu šahovska tekma in je končala par dni pred božičnimi prazniki dne 21. decembra. Zmagal je z devetimi točkami Belgijec Colle; Sledijo mu Avstrijec Spielmann, Poljak Przepiorka in Peruanec Carral z 8½ točkami; tretje darilo sta si delila Anglež Yates in Jugoslovan Kostič z osmimi točkami. Frankorus dr. Tartakower in Avstrijec Grünfeld sta imela vsak 7½ točk. Brez daril so se odlikovali markiz Rosselli del Turco s petimi, Švicar Grob, Italijan Sacconi in Oger Patay s štirimi in pol, Tržačan Alimonder s štirimi, in Calapso s tremi točkami. Tržačan Alimonder kaže mnogo talenta, tudi Calapso bi bil dosegel večje število točk, če bi ne bil tako nespreten.

Čukov koledar za l. 1927.

je izšel in prinaša zelo mnogovrstno in zabavno vsebino. Na prodaj je po L 3.20 v Narodni knjigarni v Gorici in v knjigarni J. Stoka v Trstu. Dalje ga prodajajo še« Treven v Idriji, Ravbar v Komnu, brata Dolenc v Ajdovščini, Milavec v Postojni, Negro v Tolminu.

Iz tržaškega življenja

Sneg, led in dež. - Nezgode na ulici.

Vreme je zadnje dni postalo precej nestanovitno. Po silni burji, ki je več dni divjala nad mestom, je na Božič zapadel sneg; pobelil je griče v okolici in tudi ulice v mestu so deloma izginile pod njegovo mehko odejo. Burja je polagoma pojemala in včeraj je končno utihnila njena divja pesem. Kljub temu pa je bil mraz do predsinočnjim še precej občuten, tako da je ponoči zamrznil sneg, ki je podnevi, ko je solnce tu pa tam bojazljivo pokukalo izza oblakov, že začel kopneti. Ulice so se pokrile z ledeno skorjo, na kateri je bil ubogi pešec pri slehernem koraku v nevarnosti, da se proti svoji volji seznani z materjo zemljo. Takih nezgod je bilo zelo mnogo, a so večinoma ostale brez hudih posledic. Vendar pa so nekatere osebe morale iskati pomoči pri zdravniku.

— Zdravnik rešilne postaje je bil v nedeljo zjutraj poklican k 63-letni vratarici Mariji Schwiegel, stanujoči v ul. Industria št. 10. Ženska je kidala sneg na trotoarju pred hišo, kjer stanuje, pa se ji je spodrsnilo in padla je tako nesrečno, da si je zlomila desno roko nad komolcem. Po prvi pomoči je bila nesrečna starka na lastno željo prepuščena domači oskrbi.

— Ko je 25-letni železničar Anton Delillo, stanujoč v ul. R. Manna št. 9, v nedeljo popoldne šel po trgu Vittorio Veneto, se je spodrsnil na zamrznjenem snegu in padel. Pri tem se mu je razbila steklenica, ki jo je držal v levici, in drobci so ga hudo porezali po roki. Mladenič se je podal v mestno bolnišnico, kjer je dobil potrebno pomoč.

—Pripadcu na zamrznjeni cesti si je 70-letna Henrika Valent, stanujoča v Barkovljah št. 75, predsinočnjim zlomila levo nogo. Nesrečna starka je dobila prvo pomoč od zdravnika rešilne postaje, nato je bila na lastno željo prepuščena domači negi.

— Žalosten spomin na božične praznike bo imela tudi 70-letna Antonija Pezza, stanujoča na Vrdeli - Scoglietto št. 229. Na božični večer se je odpravila k polnočnici, toda medpotoma je radi burje padla in si pri tem zlomila desno nogo v stegnu. Uboga starka je bila prepeljana v mestno bolnišnico, kjer bo morala kakih šest tednov varovati posteljo.

* * *

Včeraj se je vreme zopet spreobrnilo. Mraz je odnehal, zato pa je zjutraj začel liti dež; lil je v daljših presledkih skoro do večera, ki je izpremenil razteptani sneg v blatno brozgo, s katero avtomobili sedaj pridno škropijo uboge meščane, ki morajo hoditi peš. Za to gre hvala mestnim očetom, ki jim ni prišlo na misel, da bi dali pravočasno odkidati sneg.

Huda nezgoda kmeta.

Ko je 21-letni kmet Anton Antonac, doma iz Levade pri Oprtalju, na božični dan rezal doma slamo s slamoreznico, je prišel z desno roko pod klino, ki mu je prerezala kite v zapestju in mu razen tega zlomila ud nad laktjo. Nesrečni mladenič je dobil prvo pomoč od oprtaljskega zdravnika, v nedeljo pa se je podal v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v kirurgični oddelek. Siromaku bodo najbrže morali odrezati poškodovani ud.

Požar v dvorani D.K.D. pri Sv. Jakobu

V nedeljo zvečer je izbruhnil v dvorani Del. kons. društva pri Sv. Jakobu, v kateri ima sedaj svoj sedež fašistovski krožek «Quris contra nos?», požar. Okoli 20. ure je neki mladenič zapazil, da se vali iz dvorane dim. Ker je bila tedaj dvorana zaprta, mu ni bilo težko uganiti, da notri gori. Na lice mesta so bili nenadoma poklicani gasilci, ki so ugotovili, da je pričel goreti pod sredi dvorane. Po polurnem gašenju je bil ogenj popolnoma udušen. Vzroki požara, ki bi bil, da se je razširil do odra, brez dvoma upepelil dvorano, niso znani. Škoda se ceni na približno 1500 lir.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Slavljenje božičnih praznikov

Redkokdaj doživimo v naših solnčnih krajih Goriške, da bi sneg padel ali pa pokrival dol in breg kot to opevajo božične pesmi in idile. Nekateri italijanski časopisi so še v petkovi jutranji izdaji slavnostno oznanjevali: Božič brez snega. Pa so se uranili. Petek popoldne je prinesel po celi deželi drobno naletavanje snežink, hudo burjo in prav občuten mraz. Zato pa niso bile maše polnočnice tako obiskovane kot so po navadi. Le tu pa tam je hušknila senca. Tudi Božič sam je kazal zapuščeno zunanje lice vasi in trgov ter mesta Gorice. Prazne in samotne tudi ceste in steze. Še celo v gostilnah ni bilo prazničnega hrupa in šuma kot gami Slovenci v preveliki meri poznamo. Zato pa je vladala tem bolj v varnem zavetju naših domov prisrčnost in družinska domačnost.

Izpred goriškega tribunala

Pred goriškim kazenskim senatom je stala dva in dvajsetletna Frančiška Rijavec, obtožena, da je izpostavila lastnega otroka. Pri izpraševanju je povedala obtoženka svojo žalostno zgodbo. Služila je v neki gostilni v Idriji, tu je spoznala Florijana Vončino, ki je dekle toliko premamil, da je zanosila; ko je pa porodila, jo je zapustil in se poročil z drugo. Ker se ni brigal za svoje nezakonsko dete, je bila Rijavec prisiljena tožiti ga in pred sodnijo je bil tudi obsojen Vončina, da mora plačevati za otroka po šestdeset lir na mesec. Toda obsodba ni nič kaj vznemirila nezakonskega očeta. Prav nič se ni zmenil zanjo, še manj seveda za svoje dete. Dekle je čakalo z otrokom na prispevke, a teh ni hotelo biti. Ko ji je bilo dovolj in ko je beda le še bolj pritiskala, je vzela svojega otroka in se napotila z njim k njegovemu očetu, da omehča njegovo zakrknjeno srce pogled na nedolžno otroče. Vončina je obema pokazal vrata. In v tem trenutku je žalostna mati spustila otroka na prag pred zaprto stanovanje in — odšla. Sodni dvor je oprostil obtoženko z utemeljitvijo, da dejanje ni tvorilo zločina.

Plačilo taks za motorna kolesa in avtomobile.

Od 15. decembra 1926 pa do 31. januarja 1927 se lahko opravijo opravila glede avtomobilnih in motociklističnih taks pri podružnici Banca del Friuli v Gorici.

KRASNO V BRDIH

Požar.

Požar je uničil poslopje Antona Melinka. Zgorel je senik. Škoda je občutna, toda k sreči se je posrečilo obvarovati še večjo nesrečo.

DOLJE

Nesreča na delu.

Pri delu na cesti, ki pelje iz Zatolmina v Polog, je delal tudi neki naš rojak, Perdih Ivan. Ko je pripravljal razstrelno mino, mu je ta, najbrže radi hudega mraza, prezgodaj počila v rokah in ga poškodovala na rokah ter nekoliko tudi po obrazu. Bati se je, da mu je poškodovala vid. Prepeljan je bil takoj v goriško bolnišnico. Želimo mu, da bi čim prej ozdravel!

Reška pokrajina

Dolnji Zemun (Kmet. sestanek).

Kmetijska zadruga Trnovo je na zadnjem občnem zboru sklenila prirejati poučne kmetijske sestanke tudi po vaseh svojega delokroga. Prvega takega sestanka je bila deležna naša vas in sicer v nedeljo 19. t. m. Ker so bila vabila radi zamude voznika — mlekarja prepozno dostavljena, se ni Gor. Zemun, ki je bil vabljen, mogel udeležiti sestanka. Bilo nas je okrog 38 kmetov iz naše vasi. Na dnevnem redu je bilo: «Pomen in važnost zadružnega življenja». Predavatelj nam je natančno orisal to vprašanje in končno

obrazložil načrt, ki si ga je zamislila okr. kmet. zadruga Trnovo v svrho kmetijsko-gospodarskega napredka. Več domačinov se je oglasilo k besedi. Na vabilo predsednika okr. kmet. zadr., g. R. Valenčiča in g. Ant. Znidaršiča, znanega čebelarja, je pristopilo več kmetovalcev v zadrugo. Na več vprašanj pravnega značaja je dajal pojasnila g. dr. Ferluga.

Povsem zadovoljni s sestankom moramo izraziti le to: Pridite še in učite nas!

TRNOVO PRI BISTRICI.

(Med kmeti).

Te dni sem se mudil par dni v trnovski občini in imel priliko se pogovarjati z ljudmi o tem in onem. Med drugim smo se dotaknili tudi tamkajšnje mlekarne, ki oddaja dnevno okrog 40 hl mleka, kar se mi je na prvi hip zdelo nemogoče. Razumen mož pa mi je dejal, da so še vsi kmetje otroci in dostavil: «Kadar se bomo upali oddajati še dvakrat toliko, bomo šele možje». Dobro sem ga razumel, čeravno se ne pečam s kmetovanjem. «Pohiteti moramo do pametne, umne živinoreje, da bodo naše krave dajale še enkrat toliko mleka in da jih bo še toliko,» je nadaljeval. Misel za skupni pašnik, kar namerujejo v Trnovem, se zdi nekaterim smešna in tudi neizvedljiva, jaz pa trdim, da bi bil ta lahko že zdavna. V hribih je čez par sto johov sveta. Nekateri kosijo, a kako drago je to seno! Na tem prostoru pa bi lahko lepo paslo par sto glav mlade živine čez 5 mesecev. Pametno, pametno mislijo Trnovci in če zgradijo tam hlev, bo to več kot posnemanja vredno.»

Poslušal sem moža ki mi je vzbudil marsikatero lepo misel. Med preprostimi ljudmi se človek dosti nauči.

Če je na trnovskem skupnem pašniku kaj resnice, naj nam kaj povedo.

Znanost in umetnost

Še enkrat pege in proge

Franc Sal. Rupnik.

V 75. številki «Goriške Straže» zagovarja g. N. K. pisatelja knjižice «Luč v temini», g. Ivana Križarja, češ, moji očitki so bili neumestni in pretirani.

Na to par pripomb!

G. Zagovornik pravi: Sam Župančič piše «prašanje» namesto «vprašanje» in zdi se nam, da Rupnik doslej Župančiča še ni prekosil.

Pomisliti moramo, da piše Župančič tudi: «kot skozi lino vjetnik gre v prostost»; «rudeče se peni v solncu tihi ta slap»; «rujavih lic in bisernobelega smeha», a s tem še ni rečeno, da so oblike kakor «vjetnik», «rudeče», «rujavih» pravilne. To je pač tako zvana «licentia poetica», h kateri se radi fonetike, blagoglasja in radi ritma kaj radi zatekajo pesniki, ne da bi se jim moglo to šteti v zlo. Župančič je smel celo zapeti v Poljski idili: «Gospod in gospa na polje sta šla pogledat, kaj dela pšenica», kar bi jaz pri g. Križarju, ki ni pesnik, grajal kot slovniško napako.

Glede pisave «čutstvo» in «nečimeren» pravi g. N. K. «da bi moral biti vsak Slovenec jezikoslovec, če bi hoteli ostati pri Breznikovem pravopisu».

Gospoda zagovornika vprašam: čemu imamo potem pravopis in čemu ga je dr. Breznik sploh spisal in sestavil? Ali ni pravopis zato tu, da kaže, skrbeč za enotno pisavo, vsem, ki so v dvomih ali negotovosti, pravo pot? Breznikov pravopis se naslanja na njegovo slovnico, ki je v vseh srednjih šolah, kjer se poučuje slovenščina, učna knjiga. Njegov pravopis rabijo vsi pisatelji v vseh revijah tako v «Dom in svetu», «Zvonu», «Mladiki» itd., samo mi, ki živimo izven žarišča in kulturnega središča slovenskega jezika, bi se ne smeli ravnati po njegovih navodilih! Čudno stališče!

N. K. priznava, da je dr. Breznik prvi slovenist, dostavlja pa, da ni še naš jezikoslovni — bog. Jaz pa pravim, glede pravopisa je dr. Breznik sedaj naš bog, njegova navodila nam morajo biti sedaj obvezna, v tem oziru je torej on sedaj nezmotljiv. To pa le do tedaj, dokler ne nadomesti njegovega pravopisa — nov potrjen in priznan pravopis. Edino v trditvi, da Breznikov pravopis ne bo večen, se torej strinjam z zagovornikom g. Križarja. Kar naš jezik živi, ker se razvija, velja vsakokratni pravopis le — do drugega pravopisa, do tedaj je pa vsak suveren.

Čul sem, da je uredništvo «Goriške Straže» pošiljalo pred leti izvode svojega lista dr. Brezniku v popravo. Naj le vpraša g. N. K. urednike «G. S.», ti mu že povedo, da jim je bil tedaj dr. Breznik mož na svojem mestu, sicer bi se oni ne bili obračali nanj po smernice.

Da bo «sonce» najbrž v kratkem potisnilo v ozadje obliko «solnce», na kar bo treba čakati le še par let, kakor pravi g. N. K., rad verjamem, toda sedaj nam vsem vzhaja, sveti in zahaja «solnce», ki je plod stoletij, in edino le pesniki si smejo ogreti v sedanji dobi svoje ude na «soncu». Če se torej prišteva g. Križar mednje, naj mu bo dovoljena izjemoma «sončna» kopel.

G. dr. A. K., ki s je tudi oglasil v nadpisni zadevi, in sicer v «G. S.» št. 77., vprašuje, zakaj naj bi bil «poslušen» bolje kot «ubogljiv». Breznik navaja v svojem slovarčku na 98. strani: + ubogljiv, **poslušen** (podčrtal Breznik); na st. 32. pa pojasnuje, da se besede, ki so zaznamovane v križem (+), **ne smejo** rabiti (podčrtal Breznik).

G. dr. A. K. trdi, da priporoča Breznik «hkrati» mesto «hkratu». Na st. 51. Breznikovega pravopisa stoji: hkratu, hkrati. Obe obliki sta torej pravilni, toda ker je postavil Breznik «hkratu» na prvo mesto in ker je pristavil nas t. 16., kjer se naštevajo spojenke, k prislovu «hkratu» izraz «hrati» v oklepaju, sklepam nasprotno, da namreč Breznik priporoča izraz «hkratu».

Zaimek v stavku: greva jih pozdraviti oziroma pozdravljat, sem pa zato izpremenil v ju, ker je dotičnik, ki je izgovoril ta stavek, mislil na dve osebi, t. j. ženo in hčer. (Knjigo sem posodil svoji sorodnici, zato je sedaj nimam pri roki, toliko se pa spominjam, da se je to zgodilo v Trstu, ko sta se srečala prijatelja). Drugi slučaji, da se ni upoštevala dvojina, so v prizoru, ko sta se obe ženski zaprli v finančno stražnico. O priliki lahko postrežem z navedbo slučajev kakor tudi strani, da se mi ne poreče, da sem si pege kar sproti izmišljeval.

G. dr. A. K. piše, da se veže glagol **iskati** s četrtim sklonom in ne z drugim in da se pravilno pravi: iščem svinčnik. Breznik pa pravi (Slovnica 1. izdaja 1916. §375.), da imajo predmet v rodilniku glagoli, ki pomenjajo kako željo, zahtevanje, potrebo in pomanjkanje in našteva tudi take glagole: iskati, čakati, prositi, želeti, upati, hoteti, potrebovati, sradati, pogrešati. Pleteršnik utemeljuje rabo rodilnika s pisavo prvih slovenskih pisateljev v 16. stoletju, tako Trubarja (pokoja iščem), Dalmatina (svoje nesreče iščeš) in Krelja (le tega vsega ajdje iščejo). Da postane prej navedeni stavek «iščem svinčnik» pravilen, bi moral biti svinčnik, ki ga je izgubil g. dr. A. K., take vrste, da bi se njegov tožilnik ujemal z rodilnikom. Takih svinčnikov nam pa še ni dala industrija, čeprav je dandanes tehnika precej na višku.

Zakaj sem se omejil le na dve knjigi Mohorjeve družbe, vprašuje g. dr. A. K. Zato, ker so Meškove «Legende» le ponatis iz «Dom in sveta» in ker so Kolački zbirka mladinskih sestavkov najrazličnejših pesnikov in pisateljev, medtem ko sta «Jelkin nageljček» in «Luč iz temine» prvi kot prevod, druga kot izvirnik delo tukajšnjih rojakov. Da pa ne izpregovorim o koledarju in drugih knjigah nobene besede, niseni nikjer trdil.

E. Gangl: Hram slave. Ljubljana 1926. Eleg. vez. 40 Din, broš. 30 Din. Str. 152. Učiteljska tiskarna v Ljubljani. — Pod naslovom «Hram slave» je izšla po daljšem premoru nova zbirka pesmi E. Gangla, ki jo smemo po nje vsebini smatrati za prvi pojav te vrste v naši književnosti. V knjigi, ki se odlikuje po elegantni opremi, je zbranih 40 balad in romanc, ki jim je zajeta snov iz naše kulturne zgodovine, počenši z dobo solunskih bratov Cirila in Metoda pa vse do današnjih dni. Kraljevič Marko, Kosovo, Gosposvetsko polje, doba Matije Gubca, Zrinjski in Frankopan, turški boji, svetovna vojna, Petar Mrkonjić, Vodnik, Prešeren, Tavčar — vsi ti izraziti predstavniki svojega časa in vsi ti silni dogodki imajo v «Hramu slave» postavljene svoje spomenike, ki jih je pesnikova zamisel izoblikovala v realni preprostosti in v zgodovinski istinitosti. Posamezne pesmi napravljajo na čitatelja mogočen vtis po sili pesniškega izraza in po dramatičnosti snovi (Solunska brata, Kosovo, Izdajalčeva smrt, Knez Ivo in majka Boja, Petar Mrkonjić, Smiljana, Dečko, Ivan Tavčar, Naš človek.

Guliverjeva potovanja. Po spisu Jonatana Swifta priredil za slovensko mladino Pavle Flere. — Ljubljana 1926. Natisnila in založila Učiteljska tiskarna. Str. 203. — Cena vez. Din 42. — Znamenito Swiftovo delo o Guliverjevih potovanjih, ki ga čitajo vsi narodi sveta, ima sedaj tudi zdravo, jasno in privlačno slovensko lice, ki bo naši mladini zbujalo razumljivo pozornost, dramilo nje svežo domišljijo in končno z nevsiljivo moralo ponazorilo rečenico: Povsod dobro — doma najbolje! Knjiga ima dva dela: prvi del nas vodi po deželi Pedenj-možičkov, drugi del nam kaže deželo Goljatov — dva ogromna kontrasta, ki sta toliko razločneje vidna, ker jih podčrtavajo obilo vrle uspele ilustracije. Že odrastel človek čita knjigo z nezmanjšano pažnjo, toliko bolj bo prijala mladini, ker jo gladko, tekoče in napeto pripovedovanje dviga iznad vsakdanjosti v deveto deželo čudovitih bitij in dogodkov. Prevajalec je poskrbel za lep in čist prevod, založništvo pa je knjigo okusno opremilo. Knjiga zasluži, da jo sprejmejo zasebne, javne in šolske knjižice. Povsod bo dobro došla!

„Dječji Vjesnik"

Pod tem naslovom je začel izhajati te dni v Šibeniku ilustriran otroški list, podoben otroškim prilogam, ki jih objavljajo enkrat na teden razni italijanski listi (na pr. «Il Corriere dei Piccoli itd). List je tudi približno tako urejevan. Vsebino tvorijo po polovici fantastične karikature, pospremljene s primerno legendo v verzih v lahkem stilu, medtem ko izpolnjuje drugo polovico raznovrstno lahko čtivo, ki naj ga čitajo predšolskim otrokom mamice in pestunje.

List izdaje odlikovani grafični zavod E. Vitaliani i sin v Šibenku. Ilustracije in tisk so zelo skrbno in snažno izdelani. Menda je to prva jugoslovenska publikacija te vrste in gotovo bo imela med jugoslovenskimi malčki enak uspeh, kot ga imajo podobni listi v Italiji.

SAMEC

Iz cikla «Profili». — France Bevk.

Ne drznem se, norčevati iz samcev, nikakor ne. Da bi jih pomiloval, mi ne pride na misel, da se ne maščujejo ob prvi priliki in mi ne vrnejo pomilovanja milo za drago s pomilovanjem zakonskega stanu. Imam jih sploh za najpohlevnejše ljudi na svetu. Nisem se spomnil nanje radi božiča, dasi trdim, da so večna in hvaležna snov za božične novelice. Kdo izmed vas ni bral zgodbe o človeku, ki nima lastnega doma in čepi na božični večer sam v svoji mrzli sobi, ali je eden izmed redkih gostov kavaren in gostilen, brez božičnega drevesca, brez ženine tople besede, brez objema otrok. To je brškone edini hip, ko samca razbiča kesanje nad svojo osamelostjo...

Pustimo jih! Ne vzbujajmo jim težkih trenutkov v času, ko se ti samcem radi spovračajo sami od sebe.

Spomnil sem se nanje radi zakona o davku na samce. Ta prozaična zadeva ne gre tu sem in ne bil bi je uvrstil, če bi se ob nji ne domislil vprašanja, koga moramo prištevati med samce.

Natančnež bi pogledal kvišku, utrgal misel nekje izpod neba in dejal: «Samci so vsi ljudje, ki niso oženjeni.»

«Tudi dojenci?» bi vprašal nergač, ki preseka slednjo besedo in jo obrne.

«Tudi,» sledi odgovor natančneža.

Tu pa se nergač potemni, dvigne prst v znamenje odvažne resnice in pravi: «Samec je človek, ki je po svojem socijalnem stališču in po svojem fizičnem ustroju usposobljen za ženitev, a se ne oženi.»

«To ni docela resnično,» pravi natančnež in mrši obrvi in poizkuša utemeljiti svojo tezo...

Medtem gresta mimo okna dva samca, ki sta se že davno zakrknila proti božji naturi in proti svetu. Imata svoj nasmeh in svojo filozofijo, in gledata z viška na ves ostali svet. Ta dva človeka sta neprestano skupaj. Povsem verjetno je radi tega, da jima rečejo zlobni ljudje «mož in žena», posebno, ker ju še niso videli z nobeno žensko. Katera usoda ju je tako zvezala skupaj, ni znano. Uradnika sta; njuna urada — sta daleč vsaksebe, vsak na svoji strani mesta. Kljub temu hodita vsak dan ob eni in isti uri v urad in prebijeta skupaj vse večere, dasi ne stanujeta skupaj.

Eden izmed njih je suh; ker ljudje ne vedo njunih imen, so mu dali ime Suhec, le radi tega, da ga lahko določno označijo, kadar govore o njem. Drugi je debel, dasi ima tanke noge in nerodno hojo; radi napihnjenih lic so mu izmislili ime Debeluh, iz istega vzroka kot prvemu Suhec.

Iz njunega življenja je le malo znanega. Ko sta bila dijaka, sta se mnogo in pridno učila; vendar sta zaostala v šoli v sredi učenja, v življenju pa sredi karijere. Suhec je bil baje nekoč zaljubljen, a v svoji ljubezni varan, zato je bil poln bojazni in spoštovanja do žensk, ker je imel gladka lica in je znal njihovo ljubezen spretno in tako skrivno izrabiti, da nihče tega niti slutil ni. Vendar se radi tega žensk ni bal, še manj jih je spoštoval; imel pa je pravico trditi, da je ženska vrag.

Kadar je nanesel pogovor na ženske, je vselej prvi zinil Suhec s svojim debelim glasom: «Ženske so angel.»

«Ženske so vrag!» je dejal Debeluh s piskajočim glasom.

Nato sta bila dolgo tiho. Kadar nista imela kaj govoriti, sta šla tiho drug ob drugem, da nista postala nadležna drug drugemu. Hodila sta vse križem po ulicah, pregledala izložbena okna, pozdravljala ljudi in mislila, kako nimata razen službe nobenega opravila pod božjim solncem, nobenega opravila.

Nenadoma je Debeluh, gledajoč na tla, opazil, da Suhec vleče beli hlačni trak za seboj. Ustavil se je in pokazal s prstom: «Glej!»

Suhec je zardel, se prestopil če par korakov in naslonil nogo na vogelni kamen ulice. «Glej,» je dejal, ko je zavezoval, «trak se je odtrgal.»

Nato, ko se je dvignil, ves rdeč v obraz: «Oženiti bi se bilo treba.»

Debeluh je ošinil prijatelja s kotom očesa in ni dejal več kot: «Hm, radi hlačnega traku...»

Ker je prešla ura, ko je bilo treba končati dnevni izprehod po mestu in stopiti v kavarno, da pregledata časopise, sta zavila okrog vogla in stopila črez nizki prag v odprte prostore srednje elegantne kavarne. Z ljubosumnim pogledom sta se ozrla po kotu, v katerem sta navadno sedela, da sta lahko gledala preko časopisa skozi okno. Ta dan je bil zaseden. Izbrala sta drug prostor in si naročila kavo.

Čez nekaj časa je nagnil Debeluh svoj časopis pred Suhca, položil svoj mastni prst na notico in dejal:

«Davek na samce.»

Zadeva se mu je zdela smešna, da je spačil obraz v široko režanje. Suhec je le mimogrede ošinil notico in skremžil obraz pod vtisom neprijetnega čustva.

«Videl sem že,» je dejal.

«Kaj misliš?» je vprašal Debeluh in bral notico znova.

«Oženiti se bo treba,» je vzdihnil Suhec in ni dvignil obraza iznad svojega časopisa.

Debeluh je vrgel časopis ta hip na marmornato mizo. Ko je sklenil roke pred seboj in pogledal na Suhca, se je zdelo, da mu je jeza zablisknila v očeh.

«Oženiti,» je dejal. «Oženiti! Kaj te danes muči misel na ženitev!»

«Nič,» je dejal mirno Suhec, ki ni zganil časopisa. «Nič,» je znižal glas do najnižje mere pohlevnosti. «Saj nisem dejal, da se ženim.»

Te besede je izgovoril na tak način, kakor da se izgovarja radi nepremišljene besede nasproti Debeluhu. Ta je vzel prijateljevo besedo z zadoščenjem na znanje in pristavil, da bi podprl svoje stališče nasproti zakonu:

«V zakonu nisi nikoli več svoboden. Zdaj delaš kar hočeš, nihče te ne vpraša po računu.»

«V zakonu drugi delajo zate. Ti samo vzameš, kar rabiš. Skrtačan si in zašit, postelja je postlana...»

«Zašit si, to je res!» se je smejal Debeluh, ki je pregrizel Suhčevo besedo čez polovico in jo poizkusil žvečiti v nadaljnih stavkih. «Vedno vpraševanje: Kje si bil? Kam greš? Čemu to, čemu ono? Zakaj nisi storil tega, čemu ne onega?»

«In neutrudna skrb: Ali želiš še česa? Si bolan? Lezi v posteljo! Hočeš čaja? Ti je mraz? je nastavil Suhec, ki ga je ta večer objemalo otožje, ki se ga včasih ni mogel iznebiti.

«In skrb za vse? Treba je jesti, se oblačiti... Ti, žena, otroci. Če danes nimaš, trpiš pomanjkanje sam. Če nimaš v zakonu, trpe drugi. To je socijalno!»

(Dalje na IV. strani)

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Fabio Filzi 23, pouk in prevodi v vseh jezikih. (1926

ZLATARNA N. Borsatti & Figlio, Trst, Corso 47 (lekarna Rovis) popravlja, prodaja in kupuje zlato, srebro po poštenih cenah. Govori se slovenski. 1925

DVA ČEVLJARSKA pomočnika za stalno delo sprejme takoj Stančič, Herpelje. 1954

KNJIGOVODJA se išče za Split. Prednost imajo vešči francoščine. Ponudbe pod «Knjigovodja» na upravništvo. 1955

ČEVLJARNICA, dobro znana, pripravna tudi za drugo obrt, se proda radi drugih obveznosti. Grižon, Via Ruggero Manna 3. 1956

POROČNE sobe, masivne, iz suhega lesa 1700.—, topolove 2100.—. Türk, Via S. Lazzaro 10. Obiščite našo prodajalno brez vsake obveze. 1951

ŠTEDILNIKE premične in nepremične, od L 100.— naprej, prodaja kovač Purič, Via Media 6. 1946

MEBLIRANA soba se odda takoj gospodu. Via Antonio Stoppani št. 5/II, desno. 1949

VAŽNO. Išče se sedanji naslov Marije Stanič iz Kanalskega okraja. Kdor bi kaj vedel o njej, naj javi upravništvu proti dobri nagradi. 1950

URADNICA, starejša izvežbana moč, popolna knjigovodkinja, za stalno mesto pri veletrgovini na deželi, za takojšen vstop se išče. Ponudbe pod «Slovensko-italijansko» na upravništvo. 1951

OSLABELI GOSPOD,E (nevrasteniki) dobijo važno pojasnilo. Dopisi na upravo tega lista pod št. 1902 1902

STROJ za izdelovanje cementne strešne opeke, proda po nizki ceni Srečko Bajt, v Idriji. 1914 1939

SAMO potom energičnega zdravljenja z Glykoloan se ozdravi glavobol, šibkost, malokrvnost, obnemoglost. Izdelek lekarne Castellanovich, Trst, Via dei Giuliani 42. 1900

BABICA diplomirana, sprejema noseče. Govori slovenski. Via Madonna del mare 19, II. (1958)

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Govori slovensko. Slavec Via Giulia 29. Telefon 33-19. 1938

BABICA, avtorizirana, diplomirana, sprejema noseče, Adele Emerschitz-Sbaizero, Farneto 10 (podaljšana Ginnastica), lastna vila, tel. 20-64. 1893

GROŽNJA

za vse otroke od 2 do 12 let so gliste, ki so nevarne zajedavke črevesa.

Ta bolezen se ozdravi popolnoma s čokoladnimi bonboni ARRIBA PROTI GLISTAM V zelenih zavitkih po L. 1.— Prodaja se v vseh lekarnah.

ARRIBA

ČOKOLADNI BONBON PROTI GLISTAM

Kemično-lekarniški zavod „Alla Madonna della Salute" - Cav. Raff. Godina - Trieste, S. Giacomo.

Glavni zastopnik in založnik za Italijo in kolonije Adolfo Cechet - Trieste, Via S. Nicolò 11

NA MORJU, V HRIBIH IN NA LETOVIŠČU IMEJTE VEDNO NA RAZPOLAGO „ARRIBO" ZA ZDRAVJE VAŠIH OTROK.

ZDRAVNIK

Dr. IV. HRIBERNIK

SPREJEMA 1347

V VIA VALDIRIVO ŠTEV. 33

(NASPROTI KAVARNE ROMA)

OD 2.30 DO 3.30 POPOLDNE

Žepni koledar Edinosti

se dobi v Tiskarni Edinost in v Knjigarni-Papirnici Stoka

V usnje vezan stane L 6·—.

V platno vezan stane L 4·—.

P O D L I S T E K (12)

V. I. KRIŽANOVSKA:

NEMEZA

ROMAN

— Kdo ste in na kakšen način ste prišli semkaj? — jo je vprašal.

Ko ni prejel odgovora, je skomizgnil z rameni.

— Ali ste nemi? Kaj hočete tu?

— Vas sem iskala, — je odgovorila Valerija, stopila naprej in snela z glave čipkasto ruto. Zopet jo je prevzela ona zdvojena odločnost, ki jo je privedla semkaj.

Ko je spoznal oni, ki mu je ugrabila dušni mir, je Samuel odstopil, kakor zadet od strele.

— Vi tukaj, grofica, ob takem času? O, jaz čutim, da ste mi prinesli dobro vest.

— Motite se, gospod Meier, prišla sem vam predlagat mir, če ga želite sprejeti, — je odgovorila Valerija s tihim, drhtečim glasom. — Prosim vas, dovolite očetu odlog do tedaj, da vam bo mogel povrniti dolg, in jaz vam bom vse življenje hvaležna. Prišla sem k vam s to prošnjo!... — In dvignila je k njemu sklenjene roke.

Samuelove oči so bile prikovane k njenemu prelestnemu obličju, ki je bilo v razburjenju še bolj očarujoče; toda pri teh besedah je prekrižal roke in globoka guba mu je legla na čelo.

— Grofica, vidim, — je rekel s pritajenim, toda mirnim glasom, — da vam je vaš oče vse povedal; torej vam je znano, da je rešitev vaše rodbine v vaših rokah.

— Toda za kakšno ceno? To, kar vi zahtevate, je nemogoče!

Mladenič se je trpko nasmehnil.

— Ne morem nič za to! Sreča je vedno težko dosegljiva. Ali mislite, da si hočem jaz za manjšo ceno pridobiti ono, ki jo tako brezumno ljubim?

— Ah! žrtvovati zlato ali prodati svojo dušo, jeli mogoče to dvoje med seboj primerjati? — ga je prekinila Valerija. Vi nič ne upoštevate ponižanja in peklenskih muk vsega življenja, vi, ki žrtvujete samo denar. Seveda, za človeka vašega plemena je to najtežja žrtev, in jaz se čudim, da ste se tako oddaljili od navadne poti in ste vzljubili obubožano kristjanko, — je zaključila s prezirnim podsmevom.

Lahna rdečica je pokrila bleda Samuelova lica; toda odgovoril je mirno:

— Prav govorite, grofica, da je nespametno zahtevati roko ženske, ki je vrgla svoj prezir v obraz ljubečemu jo človeku. Toda hudo se motite, če mislite, da človek mojega plemena ne more žrtvovati drugega kakor zlato, ki ga kristjani znajo tako dobro zapravljati. Jaz sem dal več: na vaš žrtvenik, grofica, sem položil življenje svojega očeta, ko sem mu izjavil, da postanem kristjan. On ni mogel preživeti misli, da se njegov sin odreka svoji veri, svojemu plemenu, svoji rodbini. Dovolite, da omenim še to, da ni nihče odgovoren za to slučajnost, po kateri se je rodil v tej ali oni veri; po nagnjenju in po navadi se že davno ravnam po kristjanskih običajih, a po izobrazbi, katera edina more ljudi ločevati, sem enak njim; in jaz ne morem razumeti, zakaj smatrate za tako vznemirljivo mojo željo, vzeti za ženo kristjanko, ki mi ne prinese nič razen sebe, in kateri žrtvujem svojo vero, a njeni rodbini vračam mir in udobnost, ker sem jaz njen edini upnik. Moja žrtev je prostovoljna, Valerija, toda zato ni nič manjša od vaše; doprinašam jo iz ljubezni, kar vam bodi poroštvo za bodočnost, in brez dvoma bi utegnili pasti v slabše roke. Ali mislite, — je zaključil s trpkostjo — da ni med kristjani slabih mož in nepoštenih ljudi?...

Pri teh besedah, ki so dokazovale, da je bankirjev sklep ostal neomajan, je Valerijino razburjenje prikipelo do vrhunca; mraz jo je pretresel, srce ji je močno zabilo, a obup, pomešan z besno jezo, ji je odvzel še ostanek razsodnosti.

— Ah! kako ste kruti! — je vzkliknila ter se prijela z obema rokama za glavo; zaman sem prišla k vam! Bog moj! saj si lahko dobite drugo ženo in če je vaša ljubezen do mene v resnici tako velika, kakor pravite, tedaj rešite mojo rodbino, toda ne silite me v zakon, ki me navdaja z nepremagljivim studom. Bodite velikodušni, gospod Meier, in mislila bom na vas kakor na prijatelja, s... — glas ji je odpovedal.

— S studom! — je končal stavek Samuel, ki ga je kruto in neprevidno dekličino priznanje porazilo.

— Ne, ne, s hvaležnostjo — ga je prekinila Valerija; — verjeti hočem v veličino vaše duše...

Silno razburjena od prestanih nevšečnosti, skoraj ne zavedajoč se, kaj dela, se je Valerija spustila na kolena.

— Evo, na kolenih vas prosim; ubijte in zadovoljite se z mojo smrtjo v zameno za rešitev moje družine!

Mladenič je vztrepetal in šel s tresočo se roko preko svojega vlažnega čela; v prvem nagibu se je hotel skloniti in dvigniti deklico, toda zatajil se je in odstopil; v njegovih očeh sta goreli jeza in strast, ko je s pritajenim glasom in z globoko trpkostjo odgovoril deklici:

— Ne upam si vas dvigniti s svojimi nečistimi rokami, grofica; moram doživeti sramoto, da kleči pred menoj ženska, ki ima rajši smrt kakor pa mojo ljubezen.

In vkljub vsem tem žalitvam se vam ne odpovedujem, ker vas ljubim takšno, kakor ste, brezsrčno, neusmiljeno in zaslepljeno z nesrečnim predsodkom; jaz vas ne ubijem, ker hočem, da živite zame.

Valerija je naglo vstala; pri tem ji je plašč zdrknil na tla, toda deklica se tega ni zavedala; z bliskajočimi se očmi je dvignila roko:

— Prekletstvo naj pade na vas in na vse, česar se boste lotili, kruti človek! — je zavpila s presunljivim glasom; nato se je obrnila in odšla po drevoredu, ki je peljal k izhodu; toda moči so ji odpovedale, v glavi se ji je zvrtelo, pred očmi se ji je zameglilo in padla je na tla brez zavesti.

Debeluh ni nehal; Suhec je videl v njegovih besedah prirojeni odpor proti vezem zakona in se mu je upiral.

«In hvaležnost? Kje je hvaležnost? Kje je čustvo izpolnjenih dolžnosti nasproti družbi, nasproti družini? A? Ali boš sam pokleknil pred sebe in si dejal: Hvala za hrano, za obleko, za vse? In si voščil za god, za novo leto, za praznike?»

«Pa se oženi!» je udaril Debeluh z zadnjo besedo in pogledal proč.

«Oženim se ne!» je dejal Suhec plaho in prepričevalno. «Nočem, da bi žena trpela poleg mene, ker bi ji ne mogel nuditi vsega!»

«He, he,» se je zasmejal Debeluh z vzvišenim glasom. «Jaz nočem, da bi j a z trpel poleg žene. V tem je razlika med menoj in teboj.»

«Žena je angel!» je dejal Suhec podmolklo in še vedno tako prepričevalno kot poprej.

«Žena je vrag!» je dejal Debeluh trdo.

Ta pogovor je bil navidez podoben prepiru, a ni zapustil sovražnih sledov. Čez hip sta že bila taka kot poprej. Dasi sta se v bistvenih stvareh glede zakona ločila med seboj, ju je vendar združilo to, da se nista marala oženiti. In to slično stanje ju je delalo prijatelja kljub mnogoterim, v bistvu na las podobnil razgovorom o zakonu; menjala sta od časa do časa le dokazno gradivo.

Po vsakem takem razgovoru sta bila drug z drugim se bolj nežna kot poprej. Ko sta ta dva večna tipa samstva stopila na ulico, so že gorele luči, ura je bila v zvoniku osem.

Stopila sta v gostilno na večerjo. Sedla sta k večji družbi, ki je bila večer za večerom njunega življenja ista in katerih nihče ni vedel, katere zgodbice je že povedal, zato so prihajal vedno iste na vrsto.

Natakarica, ki je nosila četrtinke, se je že postarala ob tej družbi, in je bila tako vajena dvoumnih dovtipov, da niti zardeti ni znala več.

Debeluh in Suhec sta sedela vsak nasvojem vogalu mize in kadar je prišel v smrtnem dolgočasju pogovor na zakonske može, je dejal prvi: «Grozno mora biti, čepeti vsak večer doma!»

Suhec pa je samo nagnil glavo in ni dejal nič.

Ob uri, ko je ugasnila luč v kuhinji in je natakarica pričela izzivalno zehati, je pogledala družba na svoje žepne ure. Prvemu začudenju, da je tako pozno, je sledilo prerekanje, katera ura gre prav. Ko so ugotovili, da so kljub majhnim razlikam že prekoračili policijsko uro, so počasi drug za drugim stopili na ulico.

«Kam greš?» je vprašal Debeluh, zavit v suknjo, Suhca.

«Spat,» je dejal ta in krenil čemeren po ulici.

Ko se je Debeluh tretjič obrnil na postelji, je dejal sam pri sebi skoraj glasno: «Dolgočasno to življenje! Kako more biti šele zakoncem!»

Suhec pa je slišal skozi tanko steno svoje sobe pogovor moža in žene, se zamislil in globoko vzdihnil...

Izreki in pregovori o zdravju

Zbral F. E.

Devet desetin naše sreče je odvisno samo od zdravja. **Schopenhauer.**

Higijena, snaga, zdravje! Evo tri besede, ki delajo življenje srečno. **Mantegazza.**

Vdihavanje svežega zraka je najimenitnejši vir zdravja, delazmožnosti in zadovoljstva. Zrak je sploh najpotrebnejša izmed vseh dobrin, ki nam jih nudi narava. **Müller.**

Vse bolezni nastanejo v senci, vse ozdravijo na solncu. **Ital. pregovor.**

Voda je za kožo to, kar je zrak za pljuča. **Fonssagrives.**

Gimnastična vaja je in učinkuje kot molitev. Ona krepi telo in dušo. **Suren.**

Narava je, ki zdravi bolezni. **Hipokrat.**

Če bi ne bilo nobene kapljice medicine na svetu, bi bila umrljivost manjša. **Mackenzie.**

Drži glavo hladno, noge pa tople; za vsa zdravila — post; poleg duha ne zanemarjaj svojega telesa. **Plutarh.**

Zdravje je največja dobrina, lepota druga, bogastvo tretja. **Platon.**

Kdor nima zdravja, nima nič; kdor ima zdravje, ima vse. **Star francoski pregovor.**

Bolje je negovati lastno zdravje kot pa bolezen. **Fonssagrives.**

Vsak moder mož, ki ceni lastno zdravje, mora iskati pripomočke, da prestreže bolezni. **Hipokrat.**

Čistost je temeljni steber zdravja. **Hufeland.**

Snaga je skoraj čednost. **Sv. Avguštin.**

Omika naroda se more meriti po množini mila, ki ga porabi. **Draper.**

Mrzla voda daje moč. **Mantegazza.**

Čistost je najbogatejša in najmogočnejša dediščina tete na svetu. **Förster.**

Povej mi, kako ješ, in povedal ti bom, kdo si. **Brillat Savarin.**

Varujte se, da vaša deca ne bode preveč obložena v požrešnosti in pijanosti. **Luk. 21, 31.**

Zavoljo pijanosti jih je že mnogo pomrlo; kdor je trezen, si daljša življenje. **Sir. 31, 30.**

Kdor premlad vino pije, olje na ogenj lije. **Slomšek.**

Kosilo umori polovico Pariza in večerja drugo polovico. **Montesquieu.**

Usta so zdravnik želodca. **Nemški pregovor.**

Vobče se jè več, kot je potreba. **Tissot.**

Veliki jedci so navadno majhni misleci: njihov duh se duši pod mastjo in krvjo. **Debreyne.**

Zgodaj v postelj in zgodaj vstajati dela človeka zdravega, bogatega in modrega. **Angleški pregovor.**

Spanje je najizbornejša prisrčnost, ki jo je pripravila narava za človeka. **Locke.**

Razne zanimivosti

Žalostna smrt družine.

Na Balkanu so za časa Turkov gradili večinoma lesene hiše, ki jih je bilo najlaže postaviti in so najmanj stale. Ta, v prvih početkih radi turških napadov nastala navada, se je pozneje skoraj popolnoma udomačila.

V neki taki leseni hiši v Plevni je prebival v 3. nadstropju zdravnik Bušev s svojo družino. V pritličju te hiše je bila razprodajalnica tobaka, kjer je v noči od 15. nov. začelo goreti. Ogenj se je naglo širil po lesenem poslopju, zdravnikova družina pa je spala. Ljudje so ogenj zapazili in takoj stekli v cerkve zvonit, na gradu pa je ustrelil top. Takoj so seveda vstali ljudje, tekli na mesto ognja ter se mešali z došlimi ognjegasci. Le družina Buševa je sladko spala in se šele radi kričanja ljudi tik pod oknom zavedela, da se godi nekaj nenavadnega.

Toda tedaj je bila že vsa hiša v spodnjem delu v ognju in edina pot, ki je preostajala, je bila skozi okno. Vreči se na ulico.

In res so gasilci spodaj raztegnili rešilne plahte in mati je v svetem strahu zagrabila najmanjše dete in ga vrgla v praznino. Hitro nato se je pognala tudi sama skozi okno. Obema pa je bilo usoda nemila. Zgrešila sta plahto in se razletela na trdem tlaku. Ko se je pozneje pognal na ulico najstarejši sin, se mu je zgodilo enako in tudi on se je ubil. Ko je oče, ki je bil še zadnji v stanovanju, iz kričanja ljudi spoznal, kaj se je zgodilo, si je pognal kroglo v glavo in telebnil mrtev skozi okno.

Preostala je še edina hči, ki je bila še vedno v stanovanju. Njo je rešil njen zaročenec, ki se je, videč grozno katastrofo, podal v stanovanje po dolgi lestvi in jo živo in le malo opečeno prinesel na ulico.

Iz Vidma v Napolj peš

Dne 28. novembra se je napotil neki Agnoletti iz Vidma ter izjavil, da odpotuje peš do Napolja. In res poročajo sedaj od tam doli, da je došel v slavno južno mesto omenjeni potnik. Prehodil je 1300 km. Prvotno je računal, da bo rabil za to pot 27 dni, a jo je dovršil v 19 dneh. Vmes je 18krat počival. Če ni počival, se je neprestano gibal in hodil, bodi po dnevu ali po noči. Vsak izmed 18 delov poti je bil dolg 70 km. Če računamo, da je hodil 5 km na uro, se je dnevno gibal 14 ur. Spal je 8 ur na dan in 2 uri je porabil za vmesne počitke. Sedaj, po končani poti, se ne čuti zelo utrujen in pravi, da je res dnevno mnogo delal in tudi trpel, a je imel v zameno vse noči tako izboren spanec, kot ga more imeti samo zdrav in truden človek. Pravi, da je tak sport silno hvaležen in da bi moral vsak moški vsaj enkrat v svoji mladosti napraviti kako tako pot. Ženske pa malo krajšo.

Evropsko prvenstvo v strojepisju.

Najbolj ročna strojepiska v Evropi je — kakor poročajo listi — Angležinja Mitchell, ki je na mednarodni tekmi za strojepisje, ki se je vršila pred kratkim v Parizu in katere se je udeležilo 35 tekmovalk raznih narodnosti, natipkala11.046 črk v 25 minutah. Kot druga je bila klasificirana Francozinja Vivien, ki je v istem času natipkala 8679 črk in si tako «priborila» francosko prvenstvo. Gospodična Raguin, Francozinja, je zmagala v tekmi za natančno pisanje. Pri tekmi v skupinah so strojepiske Vivien Mitchell, Savrin in Sachs, ki so zastopale Francijo, Anglijo, Belgijo in Rumunijo, zmagale nad nemškimi, turškimi, italijanskimi in švicarskimi nasprotnicami.

Rusi bodo imeli giljotino.

Kakor poročajo poljski listi, je sovjetska vlada sklenila vpeljati v vsej Rusiji novost, ki je Rusi najbrž ne bodo posebno veseli — namreč giljotino, ki jo bodo odslej rabili pri vseh justifikacijah. Dve takšni morilni pripravi sta bili baje že vpeljani v Moskvi in Harkovu.

Čudna pravica.

Večkrat se je že zgodilo, da je bil kdo nedolžen obsojen, pa menda še bolj pogostoma se pripeti, da najde zločinec pri sodnikih nezasluženo milost. Tak slučaj se je pred dnevi dogodil na Dunaju. Pred tamošnjimi porotniki se je zagovarjal mesar Timpassinger, ki je svojčas na zverinski način umoril svojo ženo ter razsekal njeno truplo na kose, da bi jih o priliki pometal v Donavo. Toda radi neprevidnosti, ki jo je zagrešil pri tem odvratnem poslu, je bil njegov zločin odkrit. Ko je nekoč vrgel z mosta Reichsbrücke v Donavo nogo umorjene žene, je omot pri pedu obtičal [illegible] prečkami pri stebru mosta ter se odvil. Kmalu potem je neki kapitan, ko je vozil s parnikom mimo mosta, zapazil okrvavljeno nogo in javil žalostno odkritje policiji. Timpassinger pa, ki o tem ni še nič vedel, se je naslednji večer zopet podal k mostu in vrgel v vodo drug omot. Slučaj je hotel, da je to zapazil neki gledališki igralec, ki se je tedaj peljal s tramvajem tam mimo. Ker je zjutraj čital v listih o človeški nogi, ki so jo našli na tistem mestu, je igralcu šinil v glavo sum, da je dogodek morda v kaki zvezi s tem, kar je pravkar videl. Brez pomišljanja je stopil za neznancem, ki ni bil nihče drug kot Timpassinger, ga prijel ter izročil nekemu policijskemu agentu. Pri zaslišanju na policiji je Timpassinger kmalu priznal grozni zločin. Toda zdi se, da mož, ki je sicer že večkrat sedel v zaporu radi navadnih zločinov, nima na vesti samo umora svoje žene. Tekom preiskave so oblastva ugotovila, da je v marcu leta 1925. nenadoma izginila njegova 17-letna hčerka iz naravnega zakona Katarina Spiesslechner. Iskali so jo povsod, a zaman. Zato sumijo, da je nesrečna deklica izginila po krivdi zverinskega očeta. To domnevo so podprle izjave prič, ki so čule, da je Timpassingerjeva večkrat žugala možu, da ga bo naznanila policiji. Pri takih prilikah je ženska namigovala na skrivnostno usodo pogrešane deklice.

Pri razpravi je Timpassinger dejal, da ne ve, kam je izginila Spiesslechnerjeva. Nato je z odvratnim cinizmom opisal podrobnosti umora žene. Dejal je, da jo je ponovno udaril s sekiro po glavi in ko je videl, da je nesrečnica mrtva, jo je skril pod posteljo. Naslednje jutro je spodil z doma otroke, nato je začel mesariti truplo. Najprej je odrezal noge, nato roke in končno je še život prerezal na dvoje, ker ga sicer ni mogel stlačiti v zaboj. Na vprašanje predsednika, zakaj je spravil na stran glavo in život, je morilec hladnokrvno odvrnil: «Hotel sem videti, kako so debela jetra; glavo sem pa hotel dati zdravnikom, da bi dognali, da je bila moja žena res blazna. Kakor sem že omenil, je vedno pretepala otroke.» Ko mu je predsednik očital, kako more pripovedovati tako grozne stvari s takšno hladnokrvnostjo, je zverinski mesar začudeno vzkliknil: Kako bi ne bil hladnokrven!? Saj je bila žena vendar mrtva! Tudi zdravniki režejo mrliče. Jaz sem miren človek.»

Razprava je imela nepričakovan izid. Ker so porotniki zanikali vprašanje glede nameravanega umora in potrdili le vprašanje glede nenameravanega ubojstva, je bil Timpassinger oproščen. Kakor je razumljivo, je razsodba vzbudila na Dunaju velikansko senzacijo.

Medvedje v Hercegovini.

Časopisi poročajo, da so se letos znova pojavili v Hercegovini radi znatnega mraza medvedje, ki med tamošnjim ljudstvom povzročajo obilen strah posebno radi tega, ker se družijo v večje skupine in si upajo prav do sel. Zdi se, da domujejo med zimami po prostranih gozdovih, kjer se hranijo z sadovi, zima pa jih prisili v bližino človeških bivališč.

Čudežna ura.

Španski urar Calixto Obero je izdelal uro, o kateri se govori, da teče, ne da bi se bila navila. Madridski listi poročajo o tem delu naravnost neverjetne stvari. Ura kaže sekunde, minute, ure, dneve, tedne, mesece, naznanja, katera ura je črez dan ali ponoči, kateri tedenski dan imamo, označuje tudi prestopna leta. Nadalje pove, koliko tednov manjka še do konca leta, kdaj izhaja in kdaj zahaja solnce, naznani točno vse lunine mene in še mnogo drugih stvari. Urar, ki živi v Leridi v Kataloniji, je delal nad 1200 ur, katere si je odtrgal od svojega navadnega vsakdanjega dela. Ura je sestavljena iz osemsto različnih delov.

Se ne more več vživeti.

Pred nekaj meseci je bil pomiloščen in iz ječe v Milwankee-ju izpuščen William Harris, ki je bil svoje dni obsojen na dosmrtno ječo in je presedel že 32 let v državni ječi. Kot 70-letni starček se je te dneve vrnil prostovoljno in poprosil ravnatelja jetnišnice, naj ga sprejme zopet v ječo. «Nobenih prijateljev nimam več zunaj in v sedanje razmere se po toliko letih ne morem več vživeti,» je izjavil, «tu imamo vse polno ljudi, s katerimi sem se pestaral in tu je še edino mesto, kjer se počutim, kakor bi bil doma.» Kljub prošnji ga ravnatelj ni mogel in ni smel sprejeti v oskrbo.

Angleški pisatelji.

Še najbolje so plačani angleški pisatelji na Angleškem in v Sev. Ameriki. Njihovo število ni kdove kako veliko in je mnogo manjše od števila pisateljev v Nemčiji in Franciji, razpečavališče je ogromno, valuta zelo dobra in založniki so samo take tvrdke, ki imajo lepe kapitale. Kakor se je izračunilo dobiva pisatelj Rudyard Kipling take honorarje, da pride en angleški šiling na vsako njegovo besedo. Hall Caine zasluži 60.000 angl funtov (1 funt nad 100 lir) na leto, I. M. Barrie 40.000 funtov, Wells 20.000 in Shaw 15.000.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Gospodu piscu «Replike»: Stvar bi mogli objaviti le pod pogojem, da se podpišete. Prosimo odgovor.

PODPISUJTE
za liktorsko posojilo!

Vsakovrstne
KOLEDARJE
za leto 1927
izdeluje po najnižjih cenah
„Tiskarna Edinost"
Trst, Via S. Francesco d'Assisi 20.

Odhodi vlakov

Pomen kratic: o = osebni vlak, ob = ubrzani, b = brzi vlak, m = mešan vlak.

TRST — TRŽIČ

5 (o), 5.25 (o), 6.10 (o), 6.45 (b), 7 (b), 8.25 (o) 8.50 (b), 10.35 (b), 12.30 (o), 15 (b), 15.15 (b), 15.25 (o), 17 (b), 17.25 (b), 18.10 (b), 18.20 (o), 19.20 (o), 20 (b), 23.45 (o).

TRŽIČ — TRST

4.31 (o), 6.57 (o), 7.10 (o), 8.44 (o), 9.23 (b), 10.21 (b), 10.55 (o), 10.42 (b), 11.46 (b), 13.49 (o, se ustavi na Biviji, v Grljanu in Miramarju), 13.35 (b), 14 (o), 16.11 (o), 17.14 (o), 17.48 (b), 18 (o), 19.24 (b), 22.01 (o), 22.32 (o), 23.12 (b).

TRST — BENETKE

5 (o), 7 (b), 8.05 (l), 8.50 (b), 10.35 (b), 15.15 (b), 15.25 (o), 17 (b), 18.10 (l), 18.20 (o), 20 (b), 23.45 (o).

BENETKE — TRST

0.40 (o), 5.25 (o), 6.32 (1-2), 8.10 (b), 8.57 (b) 10.55 (b), 12.15 (o), 15 (b), 17.25 (l), 18.35 (o), 20.20 (b).

TRST — GORICA — VIDEM

a) i z T r s t a : 5.25 (o), 6.45 (b), 8.25 (o), 12.30 (o), 15 (b), 17.25 (b), 19.20 (o)

b) i z G o r i c e : 6.6 (o), 7.22 (o), 8.15 (b), 10.25 (o), 14.28 (o), 16.27 (b), 19.10 (b), 21.20 (o).

VIDEM — GORICA — TRST

a) i z V i d m a : 5.05 (o), 6.55 (o), 9.06 (b), 12.10 (b), 15.20 (o), 17.20 (o, do Gorice), 18 (b), 20.10 (o)

b i z G o r i c e : 6.08 (o), 7.56 (o), 9.42 (b), 13.02 (b), 16.23 (o), 18.42 (b), 21.13 (o).

TRST — GORICA — PODBRDO

a) i z T r s t a : 6.10 (b), 6.50 (o), 12 (o), 17.35 (b), 13.35 (o, do Gorice)

b) i z G o r i c e : 7.56 (b), 8.35 (o), 14.08 (o), 17.10 (o), 19.22 (b).

PODBRDO — GORICA — TRST

a) i z P o d b r d a : 5.05 (o, do Gorice), 8.45 (b), 11.45 (ob), 17.10 (o), 19.40 (b)

b) i z G o r i c e : 5.17 (o), 6.45 (na južno p.), 10.00 (b), 13.30 (ob), 19.21 (o), 21.03 (b).

TRST — POSTOJNA

1.00 (b), 5.12 (ob), 7.10 (b), 9.20 (o, do Nabrežine, tu zveza z vlakom, ki odhaja ob 10.13), samo iz St. Petra 11.52 (o), 11.30 (b), 13.41 (ob, do Št. Petra in v Reko), samo iz Št. Petra 16.42 (o), 15.50 (o) 18.35 (o, na Reko), samo iz Št. Petra 21.16 (o), 19.45 (b), 20.20 (b), 21.05 (b).

POSTOJNA — TRST

2 (b), 4.55 (o), 6 (b), 6.40 (b), 7.25 (b), 9.30 (ob), 14 (m), 14.59 (b), 17 (o, do Št. Petra), iz Št. Petra 17.40 (b), 18.05 (o), 19.50 (b) 20.55 (o, do Št. Petra), iz St. Petra 21.23 (o).

REKA — ŠT. PETER

5.25 (o), 8.40 (o), 12 (m), 15.45 (o), 19.15 (o).

ŠT.-PETER — REKA

5.27 (o), 8.05 (o), 9.25 (o), 11.49 (o), 16.35 (o) 21.49 (o).

TRST — BUJE — POREČ

5.00 (o), 10.00 (o, Buje), 13.55 (o), 18.25 (o, Buje).

POREČ — BUJE — TRST

5.15 (o), 14.14 (o), 16.25 (o, do Buj).

GORICA — AJDOVŠČINA

7.57 (o), 13.05 (o), 19.35 (o).

AJDOVŠČINA — GORICA

4.25 (o), 11 (o), 17 (o).

ČEDAD — KOBARID

8.00 (iz C. Barbetta, o), 13.03 (o), 17.50 (o).

KOBARID — ČEDAD

6 (o), 10.50 (o), 16 (o).

TRST — HERPELJE — PULA

5.20 (o), 11.55 (o, do Herpelj, tu zveza s prihodnjim brzovlakom), 12.30 (b), samo iz Kanfanara ob 6.08 (o) in 19.50 (o), — 19.05 (o).

PULA — HERPELJE — TRST

(Iz Herpelj) 6.39 (o), 4.55 (o), 7.55 (o, do Kanfanara in v Rovinj), 11.50 (b), 16.35 (o), 17.40 (o, samo do Kanfanara).

Mehko baržunesto kožo dobite z rabo novega neprekosljivega mila
BANFI
znamka Zlati petelin
Poskusite ga, ker je najfinejše na svetu.
Skrob, boraks Banfi je najboljše za likanje perila. 1352

SLOVENCI!
Ne pozabite, da ima tvrdka
„Old England"
Trst, Corso V. E. III, 26
nasproti zastavljalnici
Izgotovlj. obleke površnike 1353
tu-in inozemsko blago
Lasina krojačnica I. reda
Podružnica v IDRIJI
Via Caste lo 68 (hiša Lapajne)
Govori se slovensko

Predno prodate
KRONE, GOLDINARJE
ZLATO in SREBRO
obiščite zlatarno
STERMIN v TRSTU, Via Mazzini št. 43
kjer dobite najvišje cene. Kupujem listke mestne zastavljalnice. 1344

Zobozdravnik
Dr. Sardoč D.
ordinira v TRSTU
Via M. R. Imbriani št. 16, III. (prej Via S. Giovanni)
od 9-12 in od 3-7 133

Tržaška posojilnica in hranilnica
registrovana zadruga z omejenim poroštvom
uraduje v svoji lastni hiši
ulica Torrebianca 19, I. nadst.
Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in vloge za čekovni promet, ter jih obrestuje
po 4%
večje in stalne vloge po dogovoru.
Sprejema „Dinarje" na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru.
Davek od vlog plača zavod sam.
Daje posojila na vknjižbe, menice, zastave in osebne kredite. — Obresina mera po dogovoru.
Na razpolago varnostne celice (safe)
Uradne ure za stranke od 8½ do 13 in od 16 do 18
Ob nedeljah je urad zaprt.
Štev. telef. 25-67. 986
Najstarejši slov. denarni zavod

Zaloga domačih vin.
Vipavsko, istrski refošk in kraški teran. Na debelo in za družine **Viale XX settembre 94** (prej Acquedotto) na drobno in za družine **Via Giuliani 32**. · Telef. 2-41
Priporoča se lastnik
985 FR. ŠTRANCAR.

TISKARNA „EDINOST" v TRSTU
Izvršuje vsa tiskarska dela v najmodernejem stilu kakor tudi v večbarvnem tisku. Razpolaga z najmodernejimi stroji, črkami, Linotype, stereotypijo ter rotacijskim strojem. Vsa naročila se izvršujejo točno in po zmernih cenah.
Ulica S. Francesco d'Assisi 20

IZŠEL JE: Roman v treh delih
MOČ PRETEKLOSTI
Spisala V. J. Križanovska.
Iz ruščine prevedel IVAN VOUK.
Cena L 6·—, po pošti priporočeno L 7·40. V inozemstvo L 8·60 proti v naprej poslanemu znesku. - Roman je izdala in založila Tiskarna Edinost. - Prodaje: Tiskarna Edinost v Trstu, Via S. Francesco 20/I., - Knjigarna J. Štoka, Via Milano 37 in Žen. dobr. udruženje v Trstu, Nar. Knjigarna, Gorica, Carducci 7. - Kraigher Josip, Postojna.
Vezane v originalne platnice (cena L 10·—) se dobi v knjigarni STOKA.